

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Aile ve Tüketici Bilimleri Anabilim Dalı

**ANNELERİN KIZ ÇOCUKLARININ ÖRGÜN EĞİTİM YAŞANTILARINA
İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Hürrem ÇAĞLAYAN

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2012

**ANNELERİN KIZ ÇOCUKLARININ ÖRGÜN EĞİTİM YAŞANTILARINA
İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Hürrem ÇAĞLAYAN

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Aile ve Tüketici Bilimleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

ANKARA, 2012

KABUL VE ONAY

Hürrem ÇAĞLAYAN tarafından hazırlanan “Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarının İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 28 / 06 / 2012 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Müberra BABAOĞUL (Başkan)

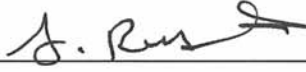
Prof.Dr. Özgün BENER (Danışman)

Doç.Dr. Oya HAZER

Yrd. Doç.Dr. Seval GÜVEN

Yrd. Doç.Dr. Ateş BAYAZIT HAYTA

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof.Dr. Ş. Armağan TARIM

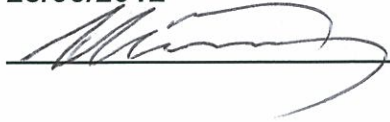
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin/Raporumun ... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

28/06/2012

Hürrem ÇAĞLAYAN

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın planlanması ve yürütülmesi sırasında değerli yardımlarını esirgemeyen, bana daima destek olan ve yüreklendiren Danışman Hocam Prof. Dr. Sayın Özgün BENER'e, manevi desteklerinden dolayı ailem, bölüm hocalarım ve mesai arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ederim.

HÜRREM ÇAĞLAYAN

ÖZET

ÇAĞLAYAN,H., Annelerin Kız çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarının İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2012. Bu araştırma, ilköğretim 8. sınıfta okuyan kız çocuklarının annelerinin, kızlarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarını incelemek, yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları gibi demografik değişkenlerle annelerin konuya ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 9 merkez ilçeden (Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Pursaklar, Sincan, Yenimahalle) Keçiören İlçesinde bulunan ilköğretim okulları oluşturmaktadır. Bu ilköğretim okulları basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Keçiören ilçesinde farklı sosyo-ekonomik düzeyde yer alan 73 ilköğretim okulundan tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş olan 17 ilköğretim okulunun 8.sınıfında okuyan toplam 1549 kız öğrenciden basit rasgele örnekleme yöntemi ile 171 kız öğrencinin anneleriyle yüz yüze görüşme yapılmıştır. Annelerin yaşının kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında etkili bir faktör olmadığı görülmüştür. Annelerin kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumları arasında; kızlarının daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlaması gerektiği, orta öğretimini tamamlaması için ek iş yapması gerekmediği, ayrıca para biriktirmesi gerekmediği ve devlet, özel kuruluşlardan maddi destek almayı düşünmediği ifadelerinde annelerin öğrenim düzeylerinin önemli bir faktör olduğu bulunmuştur. Annelerin meslek sahibi olmalarının kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlaması gerektiğini ve orta öğretime geçişi için gerekli bilgiyi öğrenmesi gerektiği ifadelerinde önemli bulunmuştur.

Anahtar Kelime: Kız çocukları, Örgün eğitim yaşantıları. Annelerin tutumları

ABSTRACT

Çağlayan,H., Examination of Mothers' Attitudes towards their Daughters' Formal Education Lives, Hacettepe University Institute of Social Sciences Department of Family and Consumer Sciences, Master's Thesis, Ankara,2012. This research was planned and carried out with the aims of examining the attitudes of mothers, who have daughters attending 8th grade of elementary education, towards their daughters' post-elementary school formal education lives; and of determining the relationship between these attitudes and various demographic variables such as age, educational background and professional group. The universe of the research consisted of the elementary schools -under the Republic of Turkey Ministry of National Education, Ankara Provincial Directorate of National Education- that were located in the District of Kecioren among the nine central districts (Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Pursaklar, Sincan, Yenimahalle). The elementary schools were determined through simple random sampling. Then, 17 elementary schools were selected through stratified sampling from a total of 73 elementary schools with various socioeconomic levels in Kecioren. 1549 schoolgirls were at the 8th grades of these 17 elementary schools. Among them, 171 were selected through simple random sampling and their mothers were interviewed face-to-face. It was observed that the mother's age is not a significant factor affecting their attitudes towards their daughters' post-elementary school formal education lives. The mother's educational background was found to be a significant factor in the following subjects: the daughter needs to complete secondary education in order to have a better marriage, the mother does not need to work in an extra job neither does she need to save money for her daughter to complete secondary education, and she does not plan to receive financial support from public or private institutions. On the other hand, for the mother to have a job was found to be a significant factor in their attitudes in the following sub-dimensions: the daughter needs to complete secondary education in order to have a better marriage, and she needs to obtain necessary information in order to start secondary education.

Keywords: Girl child, Formal education lives, Mothers' attitudes

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
 1.GİRİŞ	 1
1.1. Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarının İncelenmesine İlişkin Yapılmış Olan Araştırmalar.....	 10
1.1.1. Yurt İçinde Yapılmış Olan Araştırmalar	10
1.1.2. Yurt Dışında Yapılmış Olan Araştırmalar	13
 2.ARAŞTIRMANIN AMACI	 16
2.1. Araştırmanın Hipotezleri	17
 3.ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE ÖLÇME ARAÇLARI	 18
3.1. Araştırma Bölgesinin Seçimi.....	18
3.2. Örneklem Yöntemi ve Örneklem seçimi.....	19
3.3. Veri Toplama Yöntem ve Araçları	23
3.3.1. Araştırma Formunun Hazırlanması	23
3.3.2. Araştırma Formunun Uygulanması	24
3.3.3. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi	25

4. BULGULAR.....	25
4.1. İLKÖĞRETİM 8. SINIFTA KIZ ÇOCUĞU OLAN ANNELER VE BABALAR HAKKINDA GENEL BİLGİLER	25
4.1.1. Annelerin Yaş Grubu	25
4.1.2. Babaların Yaş Grubu.....	25
4.1.3. Ailede Sahip Olunan Çocuk Sayısı	26
4.1.4. Annelerin Öğrenim Durumu.....	26
4.1.5. Babaların Öğrenim Durumu	27
4.1.6. Annelerin Çalışma Durumu	27
4.1.7. Babaların Çalışma Durumu	27
4.1.8. Annelerin Meslek Durumu	28
4.1.9. Babaların Meslek Durumu.....	28
4.1.10. Annelerin Sosyal Güvenlik Kurumuna Bağlı Olma Durumu	29
4.1.11. Annelere Göre Ailenin Gelir Düzeyi.....	29
4.2. ANNELERİN KIZ ÇOCUKLARININ ÖRGÜN EĞİTİM YAŞANTILARINA İLİŞKİN TUTUMLARI İLE İLGİLİ İFADELERİNE VE YAŞ, ÖĞRENİM İLE MESLEK DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI	41
5. TARTIŞMA.....	61
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	88
7. KAYNAKÇA	82
EK 1 Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarının İncelenmesi ile İlgili Araştırma Formu	87

ÇİZELGELER DİZİNİ

1.1. Bazı Dünya Ülkelerinde Orta Öğretime Kayıt Oranları	6
1.2. Bazı Dünya Ülkelerinde Yükseköğretime Kayıt Oranları	7
1.3. Ülkemizde Yıllara ve Eğitim Kademelerine Göre Okullaşma Oranları ..	8
3.1. Araştırmaya Alınan İlköğretim Okullarında 8. Sınıfta Okuyan Kız Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımı	20
3.2. Örnek Hacmini Oluşturan Okulların Sosyoekonomik Düzey Grubu ve Her Bir Okuldan Araştırmaya Alınan 8. Sınıfta Okuyan Kız Öğrenci Sayısının Dağılımı	22
4.1.1. Annelerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	25
4.1.2. Babaların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	25
4.1.3. Ailelerin Sahip Olunan Çocuk Sayısına Göre Dağılımı	26
4.1.4. Annelerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı	26
4.1.5. Babaların Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı	27
4.1.6. Annelerin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı	27
4.1.7. Babaların Çalışma Durumuna Göre Dağılımı	28
4.1.8. Annelerin Meslek Durumuna Göre Dağılımı	28
4.1.9. Babaların Meslek Durumuna Göre Dağılımı	28
4.1.10. Annelerin Sosyal Güvenlik Kurumuna Bağlı Olma Durumuna Göre Dağılımı	29
4.1.11. Annelere Göre Ailenin Gelir Dağılımı	29

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. Kız Çocuğuna Yönelik Yatırım.....	2
--	---

1-GİRİŞ

İnsan hayatının olduğu gibi, toplum hayatının temeli de öğrenmedir. Her toplum öğrenmenin en mükemmel biçimde gerçekleşmesi için düzenlemeler yapmaktadır. Hiçbir toplum, üyelerinin davranışlarını rastlantıya bırakmak istemez. Önceden planlanan, rastlantıya bırakılmayan öğrenme etkinliklerine ise eğitim denilmektedir (Miser, 2000:26). Dolayısı ile eğitim toplumun gelişmesinin öncelikli koşullarından biridir. Çağdaş toplumlar bu konunun önemini yıllar önce anlamış ve harekete geçmişlerdir. Bu nedenle eğitime önem veren ülkelerin ekonomisinin güçlü, gayri safi milli hasılasının, refah düzeyi ve hayat standartlarının yüksek olduğu görülmektedir (Unicef,2004:16).

Eğitim hakkı insanların en temel haklarından biridir. Nitekim anayasada, uluslararası belge ve normlarda bu konu üzerinde sıkça durulmakta ve ülkeler bunları gerçekleştirmek için antlaşma, belge ve normlar kabul etmektedir (Hablemitoğlu,2004:119).

21.yüzyılda insan kapitalinin güçlü bir potansiyelini temsil eden kadınların ve kızların ulusal gelişmeye etkin bir biçimde katılabilmelerinde temel sorun kaliteli bir eğitim sayesinde onları bilim, teknoloji ve haberleşmenin içine sokabilmek, her sahaya girebilmelerini sağlamak ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarabilmektir. (www.ksgm.gov.tr 09.10.2009). Ancak durum böyle olmakla birlikte dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de kız çocuklarının orta ve yükseköğretime kayıt oranları incelendiğinde; bu oranın bazı ülkelerde eşit, bazı ülkelerde yüksek, bazılarında ise erkeklerin oldukça gerisinde kaldığı görülmektedir. (Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3).

Tablo 1: Bazı Dünya Ülkelerinde Kız ve Erkek Çocuklarının Orta Öğretime Kayıt Oranları

ÜLKELER	Orta Öğretimde Net Okullaşma Oranı			Orta Öğr. Oku. Kızların Katılımı	
	Yıl	Kız	Erkek	Yıl	%
Arjantin	2005	82	75	2005	52
Avustralya	2006	88	87	2006	47
Bahreyn	2006	96	90	2006	50
Bangladeş	2004	42	40	2004	50
Belçika	2006	85	89	2006	48
Bolivya	2006	70	70	2006	48
Brezilya	2005	83	75	2005	52
Cad	2003	5	16	2005	25
Kolombiya	2006	68	61	2006	52
Küba	2006	88	86	2006	49
Dominik	2006	85	77	2006	50
Mısır	2002	78	82	2004	47
El Salvador	2006	55	53	2006	50
Etiyopya	2006	19	29	2007	40
Finlandiya	2006	96	96	2006	50
Fransa	2006	100	98	2006	49
Yunanistan	2006	93	92	2006	48
Gine	2006	20	35	2006	34
İtalya	2006	94	93	2006	48
Japonya	2006	99	99	2006	49
Kenya	2006	42	43	2006	48
Madagaskar	2006	18	17	2006	49
Malta	2005	90	84	2005	49
Nijerya	2005	23	28	2005	45
Pakistan	2006	26	33	2006	42
Kore Cumhuriyeti	2007	93	99	2007	47
Güney Afrika	2000	66	59	2004	52
İspanya	2006	96	92	2006	50
Tunus	2003	68	61	2006	51
Türkiye	2006	64	74	2006	44
Venezüella	2006	71	62	2006	52

Kaynak: UN Statics Division, Demographic and Social statics

Tablo 2: Bazı Dünya Ülkelerinde Kız ve Erkek Çocuklarının Yüksek Öğretime Kayıt Oranları

Tablo 2. Bazı Dünya Ülkelerinde Yükseköğretime Kayıt Oranları					
	Yüksek Öğretimde Net Okullaşma Oranı			Yüksek Öğr. Oku. Kızların Katılımı	
Ülkeler	Yıl	Kız	Erkek	Yıl	%
Afganistan	2004	1	2	2004	20
Arjantin	2005	76	52	2005	59
Ermenistan	2006	34	29	2006	55
Avustralya	2006	82	64	2006	55
Avusturya	2006	55	45	2006	54
Azerbaycan	2006	14	15	2006	47
Bangladeş	2005	4	8	2005	33
Belçika	2006	70	56	2006	55
Kamboçya	2006	3	6	2006	33
Kanada	2004	72	53	2004	56
Kongo	2003	1	6	2003	16
Danimarka	2006	93	67	2006	57
Etiyopya	2007	1	4	2007	25
Finlandiya	2006	103	84	2006	54
Fransa	2006	63	50	2006	55
Gine	2006	2	8	2006	21
Hindistan	2006	10	14	2006	4
Irak	2005	12	20	2005	36
Kenya	2004	2	3	2004	38
Nepal	2004	3	8	2004	28
Yeni Zelanda	2006	96	64	2006	59
Nijerya	2005	8	12	2005	41
Norveç	2006	94	61	2006	60
Pakistan	2006	4	5	2006	45
Güney Afrika	2006	17	14	2006	55
İspanya	2006	74	61	2006	54
Türkiye	2006	30	39	2006	42
İngiltere	2006	69	50	2006	57
ABD	2006	96	68	2006	57

Kaynak: UN Statics Division, Demographic and Social Static

Türkiye’deki durum yıllara Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Eğitim İstatistikleri incelendiğinde de görüleceği üzere kız ve erkek öğrencilerin orta ve yüksek öğretim düzeyinde okullaşma oranları arasındaki farklılıklar açıkça ortaya çıkmaktadır (Tablo 3).

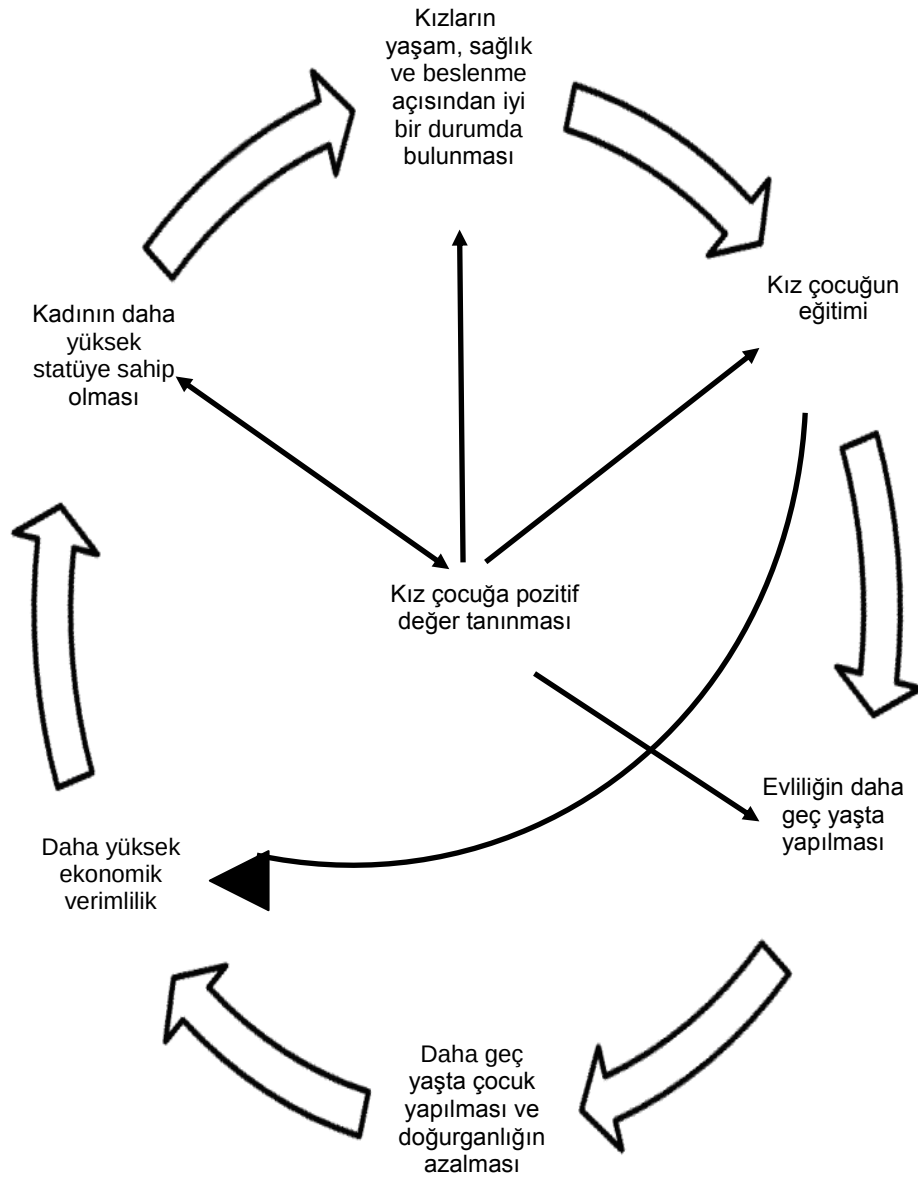
Tablo 3: Türkiye’de Orta ve Yükseköğretim Düzeyinde Okullaşma Oranları

Öğretim yılı	Ortaöğretim			Yükseköğretim		
	Toplam	Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız
1997/98	37,87	41,39	34,16	10,25	11,28	9,17
1998/99	38,87	42,34	35,22	10,76	11,81	9,67
1999/00	40,38	44,05	36,52	11,62	12,68	10,52
2000/01	43,95	48,49	39,18	12,27	13,12	11,38
2001/02	48,11	53,01	42,97	12,98	13,75	12,17
2002/03	50,57	55,72	45,16	14,65	15,73	13,53
2003/04	53,37	58,01	48,50	15,31	16,62	13,93
2004/05	54,87	59,05	50,51	16,60	18,03	15,10
2005/06	56,63	61,13	51,95	18,85	20,22	17,41
2006/07	56,51	60,71	52,16	20,14	21,56	18,66
2007/08	58,56	61,17	55,81	21,06	22,37	19,69
2008/09	58,52	60,63	56,30	27,69	29,40	25,92
2009/10	64,95	67,55	62,21	30,42	31,24	29,55
2010/11	69,33	72,35	66,14	-	-	-

Kaynak: TÜİK Eğitim istatistikleri 2009-2010

ÖSYM İstatistikleri 2010/2011 öğretim yılı verilerine göre de yüksek öğretime devam eden kayıtlı 3.817.086 öğrenciden 1.723.602’ini (%45,2) kızlar oluşturmaktadır. Bu da ilköğretim sonrası örgün eğitim kademlerinde kız ve erkekler oranındaki farkı açıkça ortaya koymaktadır (ÖSYM Eğitim İstatistikleri, 2012).

Eğitim hem toplumsal hem de bireysel anlamda birçok ihtiyaca cevap vermektedir (Unicef,2004:7). Kız çocukları söz konusu olduğunda da benzer şekilde gerek toplumsal gerekse bireysel anlamda kazanımlar olmakta, kız çocuğa yapılan yatırımlar her zaman olumlu sonuçlar vermektedir. Kız çocuğuna yönelik yatırımlar ve kazançları şekil 1 de olduğu gibi ifade edilmektedir.

Şekil 1:Kız Çocuğuna Yönelik Yatırım

Kaynak:(Unicef,1991)

Toplumun eğitime olan ihtiyaçlarının sebeplerinin başında mevcut kültürel değerlerin yaşatılması, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması hedefi vardır. Bunun yanında toplumun bütünlüğünün korunması, gelişiminin ve değişiminin sağlanması, yeniliklerin özümstenerek kabullenilmesi, ülke politikasının ve kalkınmanın sağlanabilmesi v.b. alanlarda eğitime mutlak şekilde ihtiyaç duyulmaktadır (Gönenç, Ayhan ve Bakır,2002:257-276). Eğitim toplumun bu gereksinimlerini kurumları yoluyla karşılamaktadır. Eğitim, kız ve erkek çocukların toplumsal yapıda kendilerine uygun görülen rolleri öğrenmeleri ve bunu yerine getirmelerini sağlayacak davranışları öğretmektedir (Gönenç, Ayhan, Bakır 2002). Eğitimin ülke kalkınmasında ve gelişmesinde oldukça önemli bir etken olduğunun kabul edilmesi ülkeleri bu konuda yatırım yapma ve eğitim sistemlerini modernize etme yollarına götürmüştür. Ülkemiz tarihinde de bunun açık örnekleri görülebilmektedir. Atatürk de eğitimin öneminin farkında olup geleceğe yönelik bazı problemlerin çözümünde eğitimin büyük yer tutacağını bilincinde idi. Bu yüzden Cumhuriyetle birlikte gereklerine uygun bir eğitim felsefesi ve politikası belirlenmiş ve bu konuda çok ciddi adımlar atılmıştır (Akyüz,1993:298). Özellikle kız çocuklarının eğitime ilişkin yasal bir takım yaptırımlar geliştirilmiş, eğitime dair bütün reformlardan kız çocuklarının da erkeklerle aynı oranda faydalanması hedeflenmiştir (Kırkpınar,2001:294–295).

Kadınların ve kız çocuklarının eğitimi Birleşmiş Milletler İnsani Geliştirme Raporlarında da kullanılan önemli göstergelerden biridir; ne kadar çok sayıda kadın ne kadar uzun süre eğitilebiliyorsa, ulusun insani gelişmesi o kadar yüksek demektir ki bu bir ulusun gelişmişlik düzeyini göstermektedir (www.kader.com tr 09.11.2009).

Eğitim bireysel anlamda; bireyin mevcut potansiyellerini geliştirmesi, gizil güçlerini ortaya çıkarması, okuma-yazma becerisi kazandırması, sağlıklı iletişim kurabilmesi, sağlıklı yaşayabilmesi, bireysel olarak üretken olması, dünyayı ve yaşadığı çevreyi araştırıp irdelleyerek karşılaştığı sorunları çözebilmesi, dünyaya geniş bir vizyondan bakabilmesi, yaratıcılığını ve bilgiyi bulma,

kullanma becerisi geliřtirmesi, empati kurarak dűřűnme yolu ile insanları anlayabilmesi ve uyum gűsterebilmesi, űzgűven duygusunu geliřtirmesi ve en űnemlisi kendini gerűekleřtirebilmesinde dođrudan etkilidir. Eđitim almıř birey paralelinde bir meslek sahibi olup maddi anlamda gűçlenebileceđi iűin manevi anlamda da mutlu olabilmektedir. Bireyler eđitim yoluyla insan haklarına saygıyı, tahamműlű, demokratik tutum ve davranıřları da kazanabilmektedir. Eđitimi birey yařamı kontrol etmekte gűçlűk űekmediđi gibi, bař edemediđi, hořlanmadıđı bir durumla karřılařtıđında kořulları kabullenmektense veya direkt reddetmektense bunlar karřısında irdeleyici, analiz edici ve űretici tavırlar sergileyebilmektedir (Gűnenű, Ayhan ve Bakır, 2002:257-276).

Unicef, bilgili ve sorumlu bir yurttařın haklarını talep etme ve bu haklardan yararlanma yeteneđini, űocuđun iyi bir temel eđitim alma olanaklarına bađlamaktadır (Unicef, 2000: 46). Bu yűzden űzellikle geliřme ve kalkınmanın dođru bir řekilde gerűekleřmesi iűin toplumdaki bireylerin eđitim ihtiyaűı űocukluktan itibaren eksiksiz karřılanmalıdır. űocukların eđitim alması, ucuz iř gűcű olarak kullanılma, suistimal ve řiddete maruz kalma gibi konularda bilinűli olmasını sađlayacaktır. Kız űocuklarının bu tűr durumlarla karřılařma olasılıkları daha fazla olabildiđi iűin, eđitim daha bűyűk űnem tařımaktadır (Unicef, 2004:19).

Kız űocuklara karřı eđitim alanında yapılan ayrımcılık; kadınların okuma yazma oranlarının dűřűk olması, daha az eđitimi olmaları ve yoksulluk, eđitime ulařım gűçlűđű gibi olanaksızlıkların yanı sıra, toplumsal cinsiyete dayalı yapılan ayrımcılıđın sonucu olarak da ortaya űıkmaktadır. Bu durum toplumumuzda eđitimin toplumsal cinsiyet rollerine gűre űifte standartlı olduđunu gűstermektedir. Toplumda, toplumsal cinsiyet rollerinde sosyo-ekonomik durum oldukűa űnemli bir belirleyici olarak rol oynamakta, gelir dűzeyi ve űzellikle annelerin eđitim dűzeyi yűkseldikűe kız ve erkek űocukların eđitimindeki farklılıklarda azalma gűrűlmektedir (Navaro, 1996: 28). Nitekim UNICEF tarafından 55 űlkede gerűekleřtirilen arařtırma sonuűlarına gűre; annenin eđitim gűrműř olması, űocuklarını okula gűnderme olasılıđını ve aynı zamanda anne

ne kadar uzun süre eğitim görmüşse, çocuklarının eğitimden sağladıkları yararlar da o kadar artmaktadır (UNICEF,2004:45). Ortaöğretim, toplumsal cinsiyet eşitliği açısından önemli kazanımların sağlanabildiği bir örgün eğitim kademesidir. Kız çocuklar, toplumdaki yerlerini sağlamlaştıracak bilgi ve becerileri, tutum ve değerleri bu öğretim kademesinde edinerek özgüvenlerini geliştirip güçlenebilirler. Konu bu açıdan ele alındığında, normal olarak eğitime atfedilen yararların daha büyük bir bölümü ilk değil ortaöğrenimden kaynaklanmaktadır. Bu da, ilköğretim düzeyinde kazanılan başarıların ortaöğretimde pekiştirilmesinin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır (UNICEF,2005:9, Ansel, 2002:91-112).

Ailenin çocuğun eğitimine yönelik tutumları çok önemlidir (Çelik,2003:15; Ertuğrul,2002:21). Çünkü tutumların büyük çoğunluğu çocukluk dönemine dayanmakta ve genelde doğrudan deneyim, pekiştirme, taklit ve sosyal öğrenme yoluyla edinilmektedir (Kağıtçıbaşı, 1999:40). Çocuğun aile içindeki eğitiminden birebir sorumlu olan, dolayısı ile çocuğun kişilik oluşumunun ve tutumlarının temel taşlarını tanımlayan annelerin çocuklarını yetiştirmeleri ve yönlendirmelerinin önemi büyüktür. Özellikle eğitilmiş annelerin çocuklarının eğitimin kaliteli olmasına daha etkili şekilde katkıda bulunabilmekte (Raj,1982;Chaudry,1995), çocuklarının eğitim yaşantıları üzerinde daha teşvik edici bir rol oynamaktadırlar (Raj,1982).

Kız çocuklarının ve kadınların yüksek öğretim dahil eğitimin bütün kademelerine ve bütün akademik alanlara ulaşabilmesi ve tutunabilmesi, mesleki faaliyetlerde sürekli gelişimlerini sağlamanın koşullarından biridir. Bu durumda annelerin kız çocuklarının eğitim kademelerine devamlarına ilişkin tutumlarının önemi, dolayısıyla da kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarının incelenmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

1.1.ANNELERİN KIZ ÇOCUKLARININ ÖRGÜN EĞİTİM YAŞANTILARINA İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİNE İLİŞKİN YAPILMIŞ OLAN ARAŞTIRMALAR

Yapılan literatür incelenmesi sonucunda, annelerin kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarıyla doğrudan ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılmış araştırmaya rastlanmamıştır. Bu konu hakkında yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde; araştırmaların daha çok kız çocuklarının ilköğretim kademesindeki eğitimi ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığı konularında odaklandığı tespit edilmiştir. Bir diğer tespit yurt dışında yapılmış olan çalışmaların gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde incelenen bir konu olduğudur.

Yurt içinde Yapılmış Olan Araştırmalar:

Gönenç, Ayhan ve Bakır (2001) tarafından ilköğretim kademesindeki kız çocuklarının eğitiminin önündeki engelleri incelemek amacıyla yapılan araştırmada; eğitim alamamış veya eğitimi yarıda bırakmış kız çocuklarının önlerinde sadece ev kadınlığı modeli bulunduğu, kız çocuğun içinde bulunduğu bu durumun yaygın nedeninin, kültür ve adetler çevresinde kazanılmış ön yargılar olduğu, yoksulluğun çocuk gelişimi açısından belirleyici bir etmen olmadığı durumlarda bile cinsiyet ayrımcılığının kız çocuklarına eşit olanaklar tanınmasını engellediği görülmüştür. Ayrıca, kız çocuklarının okula gitmemelerinin en önemli nedenlerinin, okula ilgi duymamaları, okul masraflarının yüksek olması, kız çocukların ev işleri yapmak ve kardeşlerine bakmak zorunda olmaları, kız çocuklarının devam edebilecekleri uygun okulun bulunamaması olarak belirlenmiştir.

Unicef'in 2003 yılında gerçekleştirdiği Türkiye'de "Eğitimin Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi" adlı çalışmasında; erken çocukluk döneminden

ortaokula geçiş dönemine kadar olan  ocuk grubu incelenmiş ve öğrencilerin müfredat içerikleri, eğitim süreçleri, öğrenme hedefleri üzerinde durulmuştur. Kız ve erkek çocuklarında öğretime devam etme durumu ile ilköğretimden mezun olan  ğrenci sayıları ele alınmıştır. Çalışmada sadece toplumsal cinsiyetin eğitimle olan ilişkisi baz alınmış, eğitim dışındaki alanlardaki etkinliği konusu incelenmemiştir. Araştırma sonucunda; okulların niceliksel iyileştirilmesinin yanı sıra, niteliksel iyileştirilmelerine, yani, cinsiyete duyarlı  ğretim programı ve öğretme/öğrenme süreçlerine gereksinimi olduğu ortaya koyulmuştur. Uygulamaların başarıya ulaşabilmesi için, çocukların çalıştırılması ( zellikle de kız çocuklarının ev işlerinde), eğitimin fırsat maliyeti, okuma yazma bilmeyen anne-babalar ve ataerkil değer yargıları gibi birçok sorunla başa çıkmak gerektiğine karar verilmiştir.

Sayan (2007) tarafından Ankara'da bir ilköğretim okulunda; okulun kız öğrenciler için taşıdığı önemi ve yaşamlarında nasıl bir alanı kapladığını belirlemek amacıyla bir araştırma yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda olarak kız öğrencilerin eğitim kademesinin ilk basamaklarında daha başarılı olmalarına rağmen, erkeklere oranla okulu daha fazla terk ettikleri bulunmuştur. Kız  ğrencilerin tutucu bir çevrede oldukları için adlandıramadıkları ve ataerkil, cinsiyetçi rol kalıplarından dolayı okulda zorlandıkları ve bu nedenle okulu erken yaşta terk ettikleri belirlenmiştir.

şire tarafından 2009 yılında Adana iline bağlı olan Ova, Dağ ve Eşik saha köylerinde bulunan liselerde eğitime devam eden gençlerin toplumsal cinsiyet ile ilgili düşüncelerini ortaya koymak amacıyla yapılan çalışmada; ailelerde okuma yazma bilmeyen aile fertlerinin büyük çoğunluğunun kadınların oluşturduğu ve öğrencilerin çoğunluğu, kadın ve erkeğe toplum tarafından atfedilen temel toplumsal cinsiyet rollerini benimsemiş olduklarından kız çocuklarının daha çok ev işlerine meraklı oldukları saptanmıştır. Kırsal kesimde yaşayan liseli gençlerde çalışan annelerin çalışmayanlar kadar iyi  ocuk yetiştirmeyecekleri ve genç kızların kadına uygun işlerde çalışması gerektiği düşüncelerinin var olduğu da bu çalışma ile ortaya konulmuştur.

Bener tarafından 2009 yılında Ankara’da annelerin kız çocuklarının eğitimi hakkındaki görüşlerini belirleyebilmek amacıyla annelerin yaş, meslek ve eğitim durumları gibi değişkenler göz önüne alınarak yaptığı araştırmada; annelerin hemen hemen tamamının kız çocuklarının mutlaka eğitim görmelerinin gerekli olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Annelerin yarısından fazlasının günümüzde kız çocuklarının eğitim imkânlarından eşit olarak yararlanamadıklarını düşündükleri ve ileri yaş gruplarına doğru kız ve erkek çocuklarının alacakları eğitimde bir fark olmaması gerektiği görüşünde olanların oranının azaldığı belirlenmiştir. Öğrenim düzeyinin yükselmesi ile birlikte erkek çocuklarının alacakları eğitimin daha fazla olması gerektiği görüşünde olan annelerin oranının azaldığı saptanmıştır. Çalışan anneler arasında kız çocuklarına verilecek eğitimin daha fazla olması gerektiği görüşünde olanların oranının çalışmayan annelerden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Annelerin, kız çocuklarının hangi düzeye kadar öğrenim görmeleri gerektiği konusundaki görüşlerine ilişkin dağılımda; %67,5’nin kız çocuklarının okuyabildikleri düzeye kadar okumaları, %21,4’nün üniversite yüksek okul v.b bitirmeleri %7,8’nin lise, %3,2’nin ilköğrenimi tamamlamaları gerektiği görüşünde oldukları saptanmıştır. Kız çocukları hiç okumamalıdır görüşünde olanların oranının ise oldukça düşük olduğu saptanmıştır. Annelerin kız çocuklarının araştırmada belirtmiş oldukları düzeye kadar öğrenim görmeleri gerektiğini düşünmelerinin nedenleri; kız çocuklarının ekonomik bağımsızlıklarını ve toplumda saygınlık kazanmalarını, ileriki yaşantılarında bir eş ve anne olacakları için, geleneksel yargılardan dolayı erken yaşta evlilik yapacakları için kız çocuklarının okumaları görüşünde oldukları saptanmıştır.

Yurt Dışında Yapılmış Olan Araştırmalar:

Abu-saad ve diğerleri (1991-92) tarafından İsrail’de Bedevi Arap annelerinin çocuklarının eğitsel kazançları ve gelecekteki mesleklerine karşı duydukları istekleri belirlemek amacıyla 309 annenin katılımıyla gerçekleştirilen araştırmada; katılımcıların %90’ının örgün eğitim almamış annelerden oluştuğu, %62’sinin şehirlerde, %38’inin farklı yerleşim yerleşkelerinde yaşadığı belirtilmiştir. Katılımcıların %98’i oğullarının, %81’inin de kızlarının liseyi bitirmelerini istedikleri saptanmıştır. Araştırma sonucunda; bu her iki yerleşim yerinde yaşayan annelerin oğul ve kızlarının lise, yüksek öğrenim ve hatta çocuklarının meslek seçimleri konusundaki istekleri arasında çok büyük farklar bulunmamıştır.

Hussain ve diğerleri (2003) tarafından Pakistan’ın Faysalabat’a bağlı farklı köy ve ilçelerinde yaşayan ebeveynlerin, kız çocuklarının eğitimlerine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan araştırmada; ebeveynlerin eğitimin kızları daha iyi bir ev hanımı yapacağı, ebeveynlerine maddi açıdan yardım edebileceklerini ve daha iyi bir şekilde çocuk yetiştirecekleri, kızların köyde kalmayıp dışarıda iş arayacakları ile uygun eş bulmalarının zor olacağını düşündükleri belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, ebeveynlerin çoğunun kızlarının eğitimiyle ilgili olumlu tutum gösterdikleri, fakat kızların eğitim almalarında hükümet politikaları, eğitilmiş uzman öğretmenlerin yetersiz olması, uzaklık ve maddi problemleri ile aile geleneklerini engel olarak gördükleri tespit edilmiştir.

Hari’nin (2008) Afrika’da ebeveynlerin kızlarının akademik yeteneklerine yönelik tutumlarını incelemek amacıyla yapmış olduğu araştırmada; toplumun, kızların akademik olarak daha az yetenekli olduğunu düşündüğü, bu tutumun ise kızları olumsuz yönde etkilediği, hatta ailenin seçim yapması gerektiğinde bu seçimi erkek çocuktan yana kullandıkları, bu yüzden de kızların evden ve okuldan daha az destek gördükleri, bunun sonucu olarak da kızların öz güvenlerinin azaldığı saptanmıştır.

Ricco, Sabet ve Clough (2009) tarafından öğrenimlerine devam eden annelerin ebeveyn olarak okul çağındaki çocuklarını yetiştirmedeki tutumları ve çocuklarının okula karşı tutumları arasında bağlantıyı incelemek amacıyla yapılan araştırmada; öğrenimlerine devam eden annelerin çocuklarının akademik motivasyonlarına destek sağladığı ve akademik başarılarında katkılarının çok daha fazla olduğu saptanmıştır.

Nada'nın 2007 yılında Sırbistan'da yaptığı çalışmada, erkek ve kız çocuklarının okula karşı tutum ve eğitim hedefleri, ailelerin toplumsal cinsiyet bazlı beklentileri ile ebeveynlerin eğitim durumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma 36 farklı okuldan 8. sınıfa devam eden toplam 2447 kız ve erkek öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; 8. sınıf kız çocukların erkek öğrencilere kıyasla daha fazla eğitim hedeflerine sahip oldukları ve öğrenme çevresi olarak okula daha pozitif tutum sergiledikleri bulunmuş, erkek ve kız çocukların eğitim hedeflerinin ebeveynlerinin eğitim durumlarıyla pozitif yönde bağlantılı olduğu gözlenmiştir.

Zhang, Kao ve Hannum 'un 2004 'de Çin'in Gansu bölgesinde 2000 anne ve 9-12 yaş arasındaki çocukları üzerinde yaptığı çalışmada; annelerin toplumsal cinsiyet eşitliğine karşı tutumları ve bu tutumlarına kız ve erkek çocuklarının eğitimlerinden beklentilerine olan ilişkisi incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre; toplumsal cinsiyete bağlı önyargının düşük eğitim seviyesindeki anneler arasında daha çok ön plana çıktığı, annelerin kız çocuklarının yerine erkek çocuklarının performanslarını daha fazla kayırdıkları ve erkek çocuklarının eğitimlerini daha çok destekledikleri tespit edilmiştir.

Afzal ve diğerleri tarafından 2005 yılında Pakistan'da kırsal Faysalabad bölgesinde yapılan araştırma annelerin kız çocuklarının eğitime karşı tutumlarını etkileyen sosyo-kültürel faktörleri belirlemek ve bu faktörlerin etkisini azaltabilmesine yönelik unsurlar ortaya koyabilmek amacıyla yapılmıştır. Örneklem kapsamına evli anneler alınmış, 300 nüfuslu bölgeden toplam 100

katılımcı sistematik olarak seçilmiştir. Sonuç olarak; annelerin kız çocuklarına karşı sosyo-kültürel tutum içinde oldukları, annelerin kız çocuklarını okula göndermemelerindeki başlıca sebebin aile geleneği olduğu ve eğitilmiş kızların eş seçiminde zorlandıkları belirlenmiştir. Diğer yandan eğitilmiş kızların iyi ev hanımı olacaklarının, ev işlerini gerçekleştirmede farklılıklar ile kendi problemlerini çözme başarılarının olduğu bulunmuştur. Kızlarının eğitilmiş olmalarını teşvik eden annelerin bu tutumunda yüksek gelir düzeyinde olmalarının önemli rol oynadığı tespit edilmiştir.

Rafique, Yasmin ve Malik tarafından 2002'de Pakistan'ın Gujranwala bölgesinde iki farklı semtte düşük gelirli ailelerde annelerin kız çocuklarının eğitimlerine karşı tutumları incelenmiştir. Örneklem kapsamına kız çocukları okula devam eden 100 anne alınmıştır. Bu semtlerde yaşayan ailelerin temel ihtiyaçlarını karşılamada güçlük çeken, gündelik ücretle çalışanlar oldukları belirlenmiştir. Araştırma sonucuna göre; annelerin kızlarının eğitimsel ihtiyaçları hakkında bilinçli oldukları, ancak düşük gelir seviyesi ve erkek aile reisinin lider rolünün kızları eğitim hakkından mahrum bırakmakta olduğu saptanmıştır. Ailelere göre erkeklerin kızların eğitime karşı tutumlarını değiştirmeyi amaçlayan bilinçlendirme çalışmalarının yapılmasının gerekliliği belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunun (%67) kızları için her türlü eğitimi amaçladıkları, %20'sinin ise dini eğitim ve el becerileri ile ilgili eğitim amaçladıkları, sadece %4'ünün annelerin çok cahil ve toplumsal baskıdan çekindikleri için ne dini nede profesyonel bir eğitim amaçlamadıkları saptanmıştır.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bugünün ve geleceğin kadınının rolü, yetkin anneliğin dışına taşan bir katılım gerektirdiği için kız çocuklarının eğitimi ile ilgili toplumsal ve ekonomik savlar artık sav değil zorunluluk haline gelmiştir. Çünkü yaşamları olması gerekenden daha sağlıklı, becerileri daha az, yaşamlarında pek az seçenek bulunan ve geleceğe ilişkin umutları zayıf çocuklar, büyüüp kadınlık dönemine geldiklerinde, içinde bulundukları toplumların siyasal, sosyal ve ekonomik kalkınma çabalarına katılma açısından hazırlıksız durumda olacaklardır. Bu durumdaki kadınların ve elbette çocuklarının karşılaşacakları yoksulluk, cinsel sömürü, şiddet ve istismar riskleri de yüksek olacaktır. Toplumumuzda halen çocuğun bakımından ve aile içindeki eğitiminden birinci derecede sorumlu olan, dolayısıyla çocuğun kişilik oluşumunun ve tutumlarının temel taşlarını tanımlayan ve çocuğa, tüm yaşantısı üzerinde silinmeyecek izler bırakan ilk sosyalizasyon deneyimleri kazandıran annelerin çocuklarını yetiştirmeleri ve yönlendirmelerinin önemi büyüktür. Tutumların büyük çoğunluğunun çocukluk dönemine dayandığı ve genelde doğrudan deneyim, pekiştirme ve sosyal öğrenme yoluyla edinildiği dikkate alındığında, ebeveynlerin tutumları ile çocuklarının tutumları arasında ki ilişki göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Bu araştırma;

- Annelerin kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarını incelemek,
- Yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları açısından farklılıklar gösteren annelerin konuya ilişkin tutumlarındaki farklılıkları ortaya çıkarmak,
- Elde edilen verilere dayanarak ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlara geçerli önerilerde bulunmak amacı ile planlanmıştır.

2.1. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

H1: Annelerin yaşı kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında etkili bir faktördür.

H2: Annelerin öğrenim düzeyleri kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında etkili bir faktördür.

H3: Annelerin meslek sahibi olmaları kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında etkili bir faktördür.

3. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE ÖLÇME ARAÇLARI

Bu araştırma, ilköğretim 8. sınıfta okuyan kız çocuklarının annelerinin, kızlarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarını incelemek, yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları gibi demografik değişkenlerle annelerin konuya ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

3.1. ARAŞTIRMA BÖLGESİNİN SEÇİMİ

Araştırma bölgesi olarak, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Keçiören ilçesindeki ilköğretim okulları alınmıştır. Keçiören ilçesindeki okulların seçilme nedenleri;

- Bu okullarda 8. sınıfta okuyan kız öğrencilerin aracılığı ile yeterli sayıda anneye ulaşılabilecek olması,
- Benzer bir çalışmanın daha önce yapılmamış olması,
- Kolay ulaşılabilir olmasıdır.

3.2.ÖRNEKLEME YÖNTEMİ VE SEÇİMİ

Araştırmanın evrenini T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 9 merkez ilçeden (Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Pirsaklar, Sincan, Yenimahalle) Keçiören İlçesinde bulunan ilköğretim okulları oluşturmaktadır. Bu ilköğretim okullarının 8. sınıfında okuyan kız öğrencilerin annelerine ulaşabilmek için sırası ile şu adımlar izlenmiştir.

Ankara İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 20 ilçenin bulunduğı ve bu ilçelerden 9' unun merkezde yer aldığı belirlenmiştir. Merkez ilçeleri araştırmasının nispeten kolay ulaşılabilirceğı yerler olması nedeni ile tercih edilmiş, yapılan tesadüfî örnekleme yöntemi ile Keçiören İlçesinde bulunan ilköğretim okulları araştırma evreni olarak tespit edilmiştir.

Keçiören ilçesinde toplam 73 ilköğretim okulu bulunduğı ve bu okullardan 39'unun düşük, 25'inin orta ve 9'unun yüksek sosyo-ekonomik düzey grubunda yer aldığı kayıtlardan belirlenmiştir. Daha sonra örnekleme alınacak ilköğretim okullarının belirlenmesi için tabakalı örnekleme yöntemi uygulanarak, düşük Sosyo-ekonomik düzey (SED) grubunda yer alan ilköğretim okullarından 8, orta SED grubunda yer alan ilköğretim okullarından 5 ve yüksek SED grubunda yer alan ilköğretim okullarından da 4 olmak üzere toplam 17 ilköğretim okulu araştırma kapsamına alınmıştır. Bu okullardan 8. sınıfta okuyan kız öğrenci sayısının toplamı 1549 öğrenci olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamına alınan 8. sınıfta okuyan kız öğrencilerin öğrenim gördüğü okullarına göre dağılımı Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1. 8. Sınıfta Okuyan Kız Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Okulların Sosyoekonomik Düzeye Göre Dağılımı

SED	Araştırmaya Alınan Okullar	8. Sınıfta Okuyan Kız Öğrenci Sayısı
Yüksek Sosyoekonomik Düzey	HÜSEYİN GÜLLÜOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	168
	MEHMET AKİF İLKÖĞRETİM OKULU	56
	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	59
	HACI MUSTAFA TARMAN İLKÖĞRETİM OKULU	191
Orta Sosyoekonomik Düzey	HACI SABANCI İLKÖĞRETİM OKULU	115
	FEVZİATLIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	111
	KOCATEPE İLKÖĞRETİM OKULU	70
	ŞENLİK İLKÖĞRETİM OKULU	122
	HALİDE ÖMER UNCULOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	90
Düşük Sosyoekonomik Düzey	DUMLUPINAR İLKÖĞRETİM OKULU	79
	BAĞLUM İLKÖĞRETİM OKULU	84
	23 NİSAN İLKÖĞRETİM OKULU	78
	HALİT FAHRİ OZANSOY İLKÖĞRETİM OKULU	77
	ORHANGAZİ İLKÖĞRETİM OKULU	51
	ÖZKENT AKBİLEK İLKÖĞRETİM OKULU	33
	UFUKTEPE İLKÖĞRETİM OKULU	103
	UYGUR İLKÖĞRETİM OKULU	62
	TOPLAM	1549

Araştırma kapsamına alınan okullarda 8. Sınıfta öğrenim gören kız öğrenci toplam sayısı 1549'dur.

$$n = \frac{N (z^2_{\alpha/2} \times P (1-P))}{d^2(N-1) + (z^2_{\alpha/2} \times P(1P))}$$

$$n = \frac{1549 (1,96^2_{\alpha/2} \times 0,5 (1-0,5))}{0,05^2(1549-1) + (1,96^2_{\alpha/2} \times 0,5(1-0,5))}$$

N : Evrendeki birey sayısı

n : Örneklem alınacak birey sayısı

p : İncelenen olayın görüş sıklığı

d : İncelenen olayın görülüş sıklığına göre yapılmak istenen sapma

Z : İstenilen yanılma düzeyinde iki yönlü tablo z değeri

α : Yanılma düzeyi

Her bir okuldan seçilmesi gereken sayı, toplam 8. Sınıf kız öğrenci sayısına orantılı olarak hesaplanmıştır.

n_1	=	168/1549	=	0,11	=	19	kız öğrenci
n_2	=	56/1549	=	0,04	=	6	kız öğrenci
n_3	=	59/1549	=	0,04	=	6	kız öğrenci
n_4	=	191/1549	=	0,12	=	21	kız öğrenci
n_5	=	115/1549	=	0,07	=	12	kız öğrenci
n_6	=	111/1549	=	0,07	=	12	kız öğrenci
n_7	=	70/1549	=	0,05	=	8	kız öğrenci
n_8	=	122/1549	=	0,08	=	13	kız öğrenci
n_9	=	90/1549	=	0,06	=	10	kız öğrenci
n_{10}	=	79/1549	=	0,05	=	9	kız öğrenci
n_{11}	=	84/1549	=	0,05	=	9	kız öğrenci
n_{12}	=	78/1549	=	0,05	=	9	kız öğrenci
n_{13}	=	77/1549	=	0,05	=	9	kız öğrenci
n_{14}	=	51/1549	=	0,03	=	6	kız öğrenci
n_{15}	=	33/1549	=	0,02	=	4	kız öğrenci
n_{16}	=	103/1549	=	0,07	=	12	kız öğrenci
n_{17}	=	62/1549	=	0,04	=	6	kız öğrenci

Toplam:171 kız öğrenci

8. Sınıfta okuyan kız öğrenci sayısı 171 olarak belirlenmiştir (Tablo 3.2).

Her bir okuldan alınacak 8. Sınıfta okuyan kız öğrenciler basit rasgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir.

Tablo 3.2. Örnek Hacmini Oluşturan Okulların Sosyoekonomik Düzey Grubu ve Her Bir Okuldan Araştırmaya Alınan 8. Sınıfta Okuyan Kız Öğrenci Sayısının Dağılımı

SED	Araştırmaya Alınan Okullar	8. Sınıfta Okuyan Kız Öğrenci Sayısı	
Yüksek Sosyoekonomik Düzey	HÜSEYİN GÜLLÜOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	19	52
	MEHMET AKİF İLKÖĞRETİM OKULU	6	
	ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU	6	
	HACI MUSTAFA TARMAN İLKÖĞRETİM OKULU	21	
Orta Sosyoekonomik Düzey	HACI SABANCI İLKÖĞRETİM OKULU	12	55
	FEVZİATLIOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	12	
	KOCATEPE İLKÖĞRETİM OKULU	8	
	ŞENLİK İLKÖĞRETİM OKULU	13	
	HALİDE ÖMER UNCÜOĞLU İLKÖĞRETİM OKULU	10	
Düşük Sosyoekonomik Düzey	DUMLUPINAR İLKÖĞRETİM OKULU	9	64
	BAĞLUM İLKÖĞRETİM OKULU	9	
	23 NİSAN İLKÖĞRETİM OKULU	9	
	HALİT FAHRİ OZANSOY İLKÖĞRETİM OKULU	9	
	ORHANGAZİ İLKÖĞRETİM OKULU	6	
	ÖZKENT AKBİLEK İLKÖĞRETİM OKULU	4	
	UFUKTEPE İLKÖĞRETİM OKULU	12	
	UYGUR İLKÖĞRETİM OKULU	6	
	TOPLAM	171	

3.3. VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE ARAÇLARI

Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan araştırma formuna bağlı kalınarak 8. sınıfta okuyan kız çocuklarının anneleri ile yüz yüze yapılan mülakatlar sonucu toplanmıştır.

3.3.1. Araştırma Formunun Hazırlanması

Annelerin kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarının incelenmek amacıyla hazırlanan ve Ek1'de verilen araştırma formu, iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde; anne ve babanın yaşı, ailedeki çocuk sayısı, anne ve babanın öğrenim, çalışma ve meslek durumları ile anne ve babanın herhangi bir Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı olup olmadıkları ve anneye göre ailenin gelir düzeyi gibi aileler hakkında genel bilgileri belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır.

İkinci bölümde; annelerin kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla Likert tipi oluşturulmuş; katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum şeklinde cevaplandırılacak 47 ifade yer almaktadır. Tutum belirlemeye yönelik oluşturulan ifadelerde, yer alma gerekliliği nedeni ile (Tavşancıl,2006: 76-78) söz konusu tüm ifadelerde bu öğelerin yer almasına özen gösterilmiştir. Bilişsel (5,8,9,11,12,13,31,35,36,37,43,44,45,46,47 nolu ifadeler), duyuşsal (1,2,3,4,6,7,10,25,26,32,33,38,39,40,41 nolu ifadeler), ve davranışsal (14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,27,28,29,29,30,34,42 nolu ifadeler)

3.3.2. Araştırma Formunun Uygulanması:

Araştırma formu 2009 – 2010 eğitim öğretim yılında 3 Nisan–11 Haziran 2010 tarihi arasında uygulanmıştır. 8. sınıfta okuyan toplam 171 kız öğrenciden 6'sının kaynaştırma öğrencisi olması nedeni ile bu 6 öğrenci uygulama dışında bırakılmış dolayısı ile araştırma formu uygulanan kız öğrencilerin annelerinin sayısı 165 olarak gerçekleşmiştir. Kaynaştırma öğrenci *özel gereksinimli** öğrencilerin *özel gereksinimli olmayan akranlarıyla birlikte eğitim görmeleri kaynaştırma olarak görülmekle birlikte, kaynaştırmanın yalnızca fiziksel birliktelik anlamına gelmediği kabul edilmektedir.*

Annelerin meslek gruplarına göre ayırımında; ücretli-maaşlı ve mevsimlik geçici işçi+işveren+kendi hesabına olanlar, çalışan anneler, ücretsiz aile işçisi (ev hanımı) olanlar da, çalışmayan anneler olarak ifade edilmiştir.

* Özel gereksinimli bireyler bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal özellikleri yönünden akranlarından farklı gereksinimleri olan bireylerdir (Kargın,2004)

3.3.3.Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

Veriler önce herhangi bir ölçüte bağlı kalmaksızın analiz edilmiş, her bir soru için mutlak ve yüzde değerlerini gösteren frekans tabloları hazırlanmıştır. Daha sonra annelerin tutumlarına yönelik ifadelerin incelenmesinde ölçüt olarak; yaş, öğrenim düzeyi ve neslek durumları alınarak karşılaştırmalı analize gidilmiştir. Annelerin kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumların incelenmesinde etkili olan ölçütlerin önemlilik kontrolleri ise Khi-kare analizi ile test edilmiştir (Lawal, 2003).

4. BULGULAR

4.1.GENEL BİLGİLER

Bu bölümde anne ve babaların yaşı, sahip olunan çocuk sayısı, öğrenim durumları, meslekleri, her hangi bir Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı olma durumları ile annelere göre ailenin gelir düzeyine ilişkin aileler hakkında genel bilgiler incelenmiştir.

4.1.1. Annelerin Yaş Grubu

Çalışmaya katılan anneler arasında 37–42 (%48,5) yaş grubunda yer alanların oranı ilk sırada yer almakta bunu 36 ve daha az ile (%35,1), 43 ve üzeri yaş grubunda (%16,4) yer alanlar izlemektedir (Tablo 4.1.1).

Tablo 4.1.1. Annelerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Sayı	%
36 ve daha az	58	35,1
37–42	80	48,5
43 ve üstü	27	16,4
Toplam	165	100,0

4.1.2. Babaların Yaş Grubu

Araştırma kapsamına alınan ailelerde babaların % 44,8'inin 37 – 42, %38,8'inin 43 – 48, %9,7'sinin 49 ve üzeri %6,7'sinin de 31 – 36 yaş grubunda yer aldıkları belirlenmiştir (Tablo 4.1.2.).

Tablo 4.1.2. Babaların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Sayı	%
31-36	11	6,7
37-42	74	44,8
43-48	64	38,8
49 ve üstü	16	9,7
Toplam	165	100,0

4.1.3. Ailede Sahip Olunan Çocuk Sayısı

Araştırmaya katılan annelerin ailelerinde sahip olunan çocuk sayısı incelendiğinde, %47,9 ile 2 çocuğa sahip olanların oranı önde gelmektedir. Bunu %26,1 ile 3, %15,2 ile 4 ve daha fazla sayıda çocuğa sahip olanlar ve %10,9 ile de 1 çocuğa sahip olanlar izlemektedir (Tablo 4.1.3.).

Tablo 4.1.3. Ailelerin Sahip Olunan Çocuk Sayısına Göre Dağılımı

Çocuk Sayısı	Sayı	%
1	18	10,9
2	79	47,9
3	43	26,1
4 ve üstü	25	15,1
Toplam	165	100,0

4.1.4. Annelerin Öğrenim Durumu

Araştırmaya alınan annelerin %40,6'sının ilkokul, %29,1'inin lise, %15,8'inin yüksek öğretim , %14,5'inin de ortaokul düzeyinde öğrenim görmüş oldukları saptanmıştır (Tablo 4.1.4.).

Tablo 4.1.4. Annelerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Sayı	%
İlkokul	67	40.6
Ortaokul	24	14.5
Lise	48	29.1
Yüksek öğretim	26	15.8
Toplam	165	100.0

4.1.5. Babaların Öğrenim Durumu

Araştırmaya alınan ailelerde babaların arasında %31,0 ile yüksek öğrenim görmüş olanların oranı, ilk sırada yer almaktadır. %24,2'si ilköğrenim ve %41,8'i ortaöğrenim düzeyinde öğrenim görmüşlerdir. %3,0'ü de okur-yazar olmakla birlikte herhangi bir öğrenim kurumundan mezun olmayan kişilerdir (Tablo 4.1.5).

Tablo 4.1.5. Babaların Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	Sayı	%
Okur-yazar, mezun değil	5	3,0
İlkokul	40	24,2
Ortaokul	28	17,0
Lise	41	24,8
Yüksek öğrenim	51	31,0
Toplam	165	100,0

4.1.6. Annelerin Çalışma Durumu

Araştırma kapsamına alınan anneler arasında çalışmayanların oranının (%70,9) çalışanlardan (% 29,1) yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.1.6.).

Tablo 4.1.6. Annelerin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Çalışma Durumu	Sayı	%
Çalışıyor	48	29,1
Çalışmıyor	117	70,9
Toplam	165	100,0

4.1.7. Babaların Çalışma Durumu

Araştırmaya katılan ailelerde babalar arasında çalışanların oranı %95,2 iken, emeklilerin (%4,2) ve çalışmayanların (%0,6) oranının oldukça düşük olduğu saptanmıştır (Tablo 4.1.7).

Tablo 4.1.7. Babaların Çalışma Durumuna Göre Dağılımı

Çalışma Durumu	Sayı	%
Çalışıyor	157	95,2
Çalışmıyor	1	0,6
Emekli	7	4,2
Toplam	165	100,0

4.1.8. Annelerin Meslek Durumu

Araştırmaya alınan annelerin yarıdan fazlasının (%71,0) ev hanımı olduğu, %23,6'nın ücretli veya maaşlı bir işte çalıştığı bulunmuştur (Tablo 4.1.8.).

Tablo 4.1.8. Annelerin Meslek Durumuna Göre Dağılımı

Meslek Durumu	Sayı	%
Ücretli-maaşlı	39	23,6
Mevsimlik+işveren +kendi hesabına	9	5,4
Ücretsiz aile işçisi (ev hanımı)	117	71,0
Toplam	165	100,0

4.1.9. Babaların Meslek Durumu

Araştırmaya katılan ailelerde babaların meslekleri incelendiğinde; %63,0'ünün ücretli veya maaşlı, %28,5'inin kendi hesabına, eşit oranlarda (%4,2) işveren ve mevsimlik geçici işlerde çalıştıkları bulunmuştur (Tablo 4.1.9.).

Tablo 4.1.9. Babaların Meslek Durumuna Göre Dağılımı

Meslek Durumu	Sayı	%
Ücretli-maaşlı	104	63,0
Mevsimlik-geçici	7	4,2
İşveren	7	4,2
Kendi Hesabına	47	28,6
Toplam	165	100,0

4.1.10. Annelerin Sosyal Güvenlik Kurumuna Bağlı Olma Durumu

Araştırmada kapsamına alınan toplam 165 anneden 96' sının (%58,2) hiçbir SGK'na bağlı olmadığı saptanmıştır. Bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı oldukları belirlenen 69 anne arasında %37,7 ile SSK'lı olanların oranı önde gelmekte bunu %36,2 ile Emekli Sandığı, %14,4 ile bağ-kur, %11,7 ile özel sigorta güvenceleri olduğunu belirtenler izlemektedir (Tablo 4.1.10).

Tablo 4.1.10. Annelerin Sosyal Güvenlik Kurumuna Bağlı Olma Durumuna Göre Dağılımı

SGK'na Bağlı Olma Durumu	Sayı	%
Bağ-kur	10	14,4
Emekli sandığı	25	36,2
SSK	26	37,7
Özel sigorta	8	11,7
Toplam	69	100,0

4.1.11. Annelere Göre Ailenin Gelir Düzeyi

Araştırmaya katılan annelere göre ailelerinin gelir düzeyi % 58,8'inin orta, %23,0'ünün orta üzeri, %9,7'sinin ortanın altı, %7,3'ünün ise düşüktür.. Ailelerinin gelirinin kendilerine göre yüksek gelir düzeyinde olduğunu belirtenlerin oranı ise %1,2'dir (Tablo 4.1.11).

Tablo 4.1.11. Annelere Göre Ailenin Gelir Dağılımı

Ailenin Gelir Düzeyi	Sayı	%
Düşük gelir düzeyi	12	7,3
Orta altı gelir düzeyi	16	9,7
Orta gelir düzeyi	97	58,8
Orta üstü gelir düzeyi	38	23,0
Yüksek gelir düzeyi	2	1,2
Toplam	165	100,0

4.2. Annelerin Kızlarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumları İle İlgili Bilgiler

Bu bölümde annelerin kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında yaş, öğrenim düzeyleri ve mesleklerinin etkisini belirlemeyi amaçlayan bilgiler incelenmiştir.

Tablo 4.2. Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bazı İfadelere ve Yaş, Öğrenim Düzeyi ile Meslek Durumuna Göre Dağılımı

Tutumları Belirlemeye Yönelik Bazı İfadeler		Seçenekler	Yaş								Öğrenim Düzeyi										Meslek							
			<36		37-42		>43		Toplam		İlkokul		Ortaokul		Lise		Yüksek öğretim		Toplam		Ücretli-Maaşlı		Mevs. G. İşçi +İşver. + Kendi Hes.		Üc.sız aile işç. (ev han.)		Toplam	
			n=58		n=80		n=27		n=165		n=67		n=24		n=48		n=26		n=165		n=39		n=9		n=117		n=165	
			S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
1	Kız çocuğunun ilköğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	80	100,0	27	100,0	165	100,0	67	100,0	24	100,0	48	100,0	26	100,0	165	100,0	39	100,0	9	100,0	117	100,0	165	100,0
		Kararsızım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Katılıyorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı									
2	Kız çocuğumun ev işlerinde bana yardımcı olması ve kardeşlerine bakması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	80	100,0	27	100,0	165	100,0	67	100,0	24	100,0	48	100,0	26	100,0	165	100,0	39	100,0	9	100,0	117	100,0	165	100,0
		Kararsızım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Katılıyorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı									
3	Kız çocuğumun aileye maddi destek olması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	80	100,0	27	100,0	165	100,0	67	100,0	24	100,0	48	100,0	26	100,0	165	100,0	39	100,0	9	100,0	117	100,0	165	100,0
		Kararsızım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Katılıyorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı									
4	Aile bireylerin izin vermemesinden dolayı kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	80	100,0	27	100,0	165	100,0	67	100,0	24	100,0	48	100,0	26	100,0	165	100,0	39	100,0	9	100,0	117	100,0	165	100,0
		Kararsızım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Katılıyorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı									
5	Kız çocuğumun okula ilgi duymamasından dolayı orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	80	100,0	26	96,3	164	99,4	67	100,0	24	100,0	48	100,0	25	96,2	164	99,4	38	97,9	9	100,0	117	100,0	164	99,4
		Kararsızım	-	-	-	-	1	3,7	1	0,6	-	-	-	-	-	-	1	3,8	1	0,6	1	2,1	-	-	-	-	1	0,6
		Katılıyorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı									

Tablo 4.2. Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bazı İfadelere ve Yaş, Öğrenim Düzeyi ile Meslek Durumuna Göre Dağılımı Devamı

Tutumları Belirlemeye Yönelik Bazı İfadeler		Seçenekler	Yaş								Öğrenim Düzeyi								Meslek									
			<36		37-42		>43		Toplam		İlkokul		Ortaokul		Lise		Yüksek öğretim		Toplam		Ücretli-Maaşlı		Mevs. G. İşçi +İşver. + Kendi Hes.		Ücsüz aile işç. (ev han.)		Toplam	
			n=58		n=80		n=27		n=165		n=67		n=24		n=48		n=26		n=165		n=39		n=9		n=117		n=165	
S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	
6	Ekonomik olanaklarımız yeterli olmadığından kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	80	100,0	27	100,0	165	100,0	67	100,0	24	100,0	48	100,0	26	100,0	165	100,0	39	100,0	9	100,0	117	100,0	165	100,0
	Kararsızım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Katılıyorum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	x² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı										
7	Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	77	96,2	27	100,0	162	98,2	64	95,5	24	100,0	48	100,0	26	100,0	162	98,2	38	97,9	9	100,0	115	98,0	162	98,2
	Kararsızım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Katılıyorum	-	-	3	3,8	-	-	3	1,8	3	4,5	-	-	-	-	-	-	3	1,8	1	2,1	-	-	2	2,0	3	1,8	
	x² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı										
8	Kız çocuğumun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	1	1,7	-	-	-	-	1	0,6	-	-	-	-	-	-	1	3,8	1	0,6	1	2,1	9	100,0	-	-	1	0,6
	Kararsızım	1	1,7	1	1,2	-	-	2	1,2	-	-	1	4,2	1	2,1	-	-	2	1,2	-	-	-	-	2	1,7	2	1,2	
	Katılıyorum	56	96,6	79	98,8	27	100,0	162	98,2	67	100,0	23	95,8	47	97,9	25	96,2	162	98,2	38	97,9	-	-	115	98,3	162	98,2	
	x² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı										
9	Kız çocuğumun yerine erkek çocuğumun orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	74	92,5	27	100,0	159	96,4	62	92,5	23	95,8	48	100,0	26	100,0	159	96,4	38	97,9	9	100,0	112	95,7	159	96,4
	Kararsızım	-	-	2	2,5	-	-	2	1,2	1	1,5	1	4,2	-	-	-	-	2	1,2	-	-	-	-	2	1,7	2	1,2	
	Katılıyorum	-	-	4	5,0	-	-	4	2,4	4	6,0	-	-	-	-	-	-	4	2,4	1	2,1	-	-	3	2,6	4	2,4	
	x² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı										
10	Kız çocuğumun evleneceği için orta öğretimini tamamlamasına gerek olmadığını düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	78	97,5	27	100,0	163	98,8	66	98,5	24	100,0	47	97,9	26	100,0	163	98,8	39	100,0	9	100,0	115	98,0	163	98,8
	Kararsızım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Katılıyorum	-	-	2	2,5	-	-	2	1,2	1	1,5	-	-	1	2,1	-	-	2	1,2	-	-	-	-	2	2,0	2	1,2	
	x² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı								Uygulanamadı										

Tablo 4.2. Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bazı İfadelere ve Yaş, Öğrenim Düzeyi ile Meslek Durumuna Göre Dağılımı Devamı

Tutumları Belirlemeye Yönelik Bazı İfadeler		Seçenekler	Yaş								Öğrenim Düzeyi										Meslek									
			<36		37-42		>43		Toplam		İlkokul		Ortaokul		Lise		Yüksek öğretim		Toplam		Ücretli-Maaşlı		Mevs. G. İşçi +İşver. + Kendi Hes.		Ücsüz aile işç. (ev han.)		Toplam			
			n=58		n=80		n=27		n=165		n=67		n=24		n=48		n=26		n=165		n=39		n=9		n=117		n=165			
S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%			
21	Kız çocuğumun orta öğretimine geçişini sağlamak için bilgisayarının olması gerektiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	2	3,4	3	3,7	-	-	5	3,0	2	3,0	1	4,2	1	2,1	1	3,8	5	3,0	1	2,6	-	-	4	3,4	5	3,0		
		Kararsızım	4	6,9	4	5,0	2	7,4	10	6,1	6	9,0	1	4,2	3	6,3	-	-	10	6,1	1	2,6	2	22,2	7	6,0	10	6,1		
		Katılıyorum	52	89,7	73	91,3	25	92,6	150	90,9	59	88,0	22	91,6	44	91,6	25	96,2	150	90,9	37	94,8	7	77,8	106	90,6	150	90,9		
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı										Uygulanamadı									
22	Kız çocuğumun orta öğretimine geçişini sağlamak için kendine ait odası olması gerektiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	-	-	3	3,8	-	-	3	1,8	3	4,5	-	-	-	-	-	-	3	1,8	-	-	-	-	3	2,6	3	1,8		
		Kararsızım	-	-	3	3,8	-	-	3	1,8	1	1,5	1	4,2	-	-	1	3,8	3	1,8	1	2,6	-	-	2	1,7	3	1,8		
		Katılıyorum	58	100,0	74	92,4	27	100,0	159	96,4	63	94,0	23	95,8	48	100,0	25	96,2	159	96,4	38	97,4	9	100,0	112	95,7	159	96,4		
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı										Uygulanamadı									
23	Kız çocuğumun orta öğretimine geçişini sağlamak için çalışma masasının olması gerektiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	-	-	2	2,4	-	-	2	1,2	1	1,5	1	4,2	-	-	-	-	2	1,2	-	-	-	-	2	1,7	2	1,2		
		Kararsızım	-	-	2	2,4	-	-	2	1,2	2	3,0	-	-	-	-	-	-	2	1,2	-	-	-	-	2	1,7	2	1,2		
		Katılıyorum	58	100,0	80	95,2	27	100,0	161	97,6	64	95,5	23	95,8	48	100,0	26	100,0	161	97,6	39	100,0	9	100,0	113	96,6	161	97,6		
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı										Uygulanamadı									
24	Kız çocuğumun orta öğretimine devamını sağlamak için ek iş yapmam gerektiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	36	62,1	49	61,2	16	59,3	101	61,2	34	50,8	11	45,8	34	70,8	22	84,6	101	61,2	29	74,4	7	77,8	65	55,6	101	61,2		
		Kararsızım	9	15,5	12	15,0	5	18,5	26	15,8	9	13,4	9	37,5	7	14,6	1	3,8	26	15,8	3	7,7	1	11,1	22	18,8	26	15,8		
		Katılıyorum	13	22,4	19	23,8	6	22,2	38	23,0	24	35,8	4	16,7	7	14,6	3	11,6	38	23,0	7	17,9	1	11,1	30	25,6	38	23,0		
		x ² Anz. Sonç.	x ² =0,221 p>0,05								x ² =23.151 p<0,05										x ² =5,877 p>0,05									
25	Kız çocuğumun orta öğretimine devam edebilmesi için ders almasını sağlama konusunda elimden bir şey gelmeyeceğini düşünüyorum	Katılmıyorum	58	100,0	77	96,3	27	100,0	162	98,2	65	97,0	23	95,8	48	100,0	26	100,0	162	98,2	39	100,0	9	100,0	114	97,4	162	98,2		
		Kararsızım	-	-	2	2,5	-	-	2	1,2	2	3,0	-	-	-	-	-	-	2	1,2	-	-	-	-	2	1,7	2	1,2		
		Katılıyorum	-	-	1	1,2	-	-	1	0,6	-	-	1	4,2	-	-	-	-	1	0,6	-	-	-	-	1	0,9	1	0,6		
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı										Uygulanamadı									

Tablo 4.2. Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bazı İfadelere ve Yaş, Öğrenim Düzeyi ile Meslek Durumuna Göre Dağılımı Devamı

Tutumları Belirlemeye Yönelik Bazı İfadeler		Seçenekler	Yaş								Öğrenim Düzeyi										Meslek							
			<36		37-42		>43		Toplam		İlkokul		Ortaokul		Lise		Yüksek öğretim		Toplam		Ücretli- Maaşlı		Mevs. G. İşçi +İşver. + Kendi Hes.		Üç.süz aile işç. (ev han.)		Toplam	
			n=58		n=80		n=27		n=165		n=67		n=24		n=48		n=26		n=165		n=39		n=9		n=117		n=165	
S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	
36	Kız çocuğumun yerine erkek çocuğumun yüksek öğrenimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum	Katılmıyorum	55	94,9	71	88,7	27	100,0	153	92,7	61	91,0	22	91,6	45	93,7	25	96,2	153	92,7	36	92,3	9	100,0	108	92,3	153	92,7
		Kararsızım	1	1,7	3	3,8	-	-	4	2,4	2	3,0	1	4,2	1	2,1	-	-	4	2,4	-	-	-	-	4	3,4	4	2,4
		Katılıyorum	2	3,4	6	7,5	-	-	8	4,9	4	6,0	1	4,2	2	4,2	1	3,8	8	4,9	3	7,7	-	-	5	4,3	8	4,9
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı										Uygulanamadı							
37	Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için yüksek öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum	Katılmıyorum	5	8,6	4	5,0	2	7,4	11	6,7	3	4,5	1	4,2	2	4,2	5	19,2	11	6,7	5	12,8	1	11,1	5	4,3	11	6,7
		Kararsızım	2	3,4	1	1,3	-	-	3	1,8	1	1,5	1	4,2	1	2,1	-	-	3	1,8	-	-	-	-	3	2,6	3	1,8
		Katılıyorum	51	88,0	75	93,7	25	92,6	151	91,5	63	94,0	22	91,6	45	93,7	21	80,8	151	91,5	34	87,2	8	88,9	109	93,1	151	91,5
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı										Uygulanamadı							
42	Kız çocuğumun tercih edeceği yüksek öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	17	29,3	21	26,3	6	22,2	44	26,7	24	35,8	2	8,3	12	25,0	6	23,1	44	26,7	9	23,1	3	33,3	32	27,4	44	26,7
		Kararsızım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Katılıyorum	41	70,7	59	73,7	21	77,8	121	73,3	43	64,2	22	91,7	36	75,0	20	76,9	121	73,3	30	76,9	6	66,7	85	72,6	121	73,3
		x ² Anz. Sonç.	x ² =0,487 p>0,05								x ² =7,236 p>0,05										x ² =0,490 p>0,05							
43	Kız çocuğum lisansüstü (mastır-Doktora) eğitimini de tamamlaması gerektiğini düşünüyorum	Katılmıyorum	3	5,2	7	8,7	1	3,7	11	6,7	13	19,4	5	21,0	4	8,3	3	11,5	11	6,7	2	5,1	-	-	9	7,7	11	6,7
		Kararsızım	16	27,6	14	17,5	5	18,5	35	21,2	10	15,0	4	16,7	4	8,3	3	11,5	35	21,2	5	12,8	2	22,2	28	23,9	35	21,2
		Katılıyorum	39	67,2	59	73,8	21	77,8	119	72,1	44	65,6	15	62,3	40	83,4	20	77,0	119	72,1	32	82,1	7	77,8	80	68,4	119	72,1
		x ² Anz. Sonç.	x ² =3,134 p>0,05								Uygulanamadı										Uygulanamadı							
44	Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının kendisi için gerekli olduğunu düşünüyorum	Katılmıyorum	-	-	1	1,3	-	-	1	0,6	1	1,5	-	-	-	-	-	-	1	0,6	-	-	-	-	1	0,9	1	0,6
		Kararsızım	1	1,7	1	1,3	-	-	2	1,2	1	1,5	-	-	-	-	1	3,8	2	1,2	1	2,6	-	-	1	0,9	2	1,2
		Katılıyorum	57	98,3	78	97,4	27	100,0	162	98,2	65	97,0	24	100,0	48	100,0	25	96,2	162	98,2	38	97,4	9	100,0	115	98,2	162	98,2
		x ² Anz. Sonç.	Uygulanamadı								Uygulanamadı										Uygulanamadı							

4.2.1. Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bazı İfadeler ve Yaş, Öğrenim Düzeyleri ile Meslek Durumları

Araştırma kapsamına alınan annelerin tamamının (%100,0) “Kız çocuğumun ilköğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine katılmadıkları bulunmuştur (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları açısından incelendiğinde; tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarında yer alan annelerin tamamının (%100,0) söz konusu ifadeye katılmadıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

“Kız çocuğumun ev işlerinde bana yardımcı olması ve kardeşlerine bakması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadesine araştırmaya alınan annelerin hepsinin (%100,0) katılmadıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları açısından farklılık gösteren annelerin tamamı (%100,0) “Kız çocuğumun ev işlerinde bana yardımcı olması ve kardeşlerine bakması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadesine katılmamaktadır (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin “Kız çocuğumun aileye maddi destek olması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadesine katılmayanların oranının %100,0 olduğu saptanmıştır (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları açısından incelendiğinde annelerin tamamının % 100,0 “Kız çocuğumun aileye maddi destek olması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadesine katılmadıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamındaki annelerin tamamının (%100,0) “Aile bireylerinin izin vermemesinden dolayı kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadesine katılmadıkları görülmüştür (Tablo 4.2.).

Söz konusu ifadeye tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarında yer alan annelerin tamamı (%100,0) katılmadıklarını belirtmişlerdir (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin tümünün (%100,0) “Kız çocuğumun okula ilgi duymamasından dolayı orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadesine katılmadıkları saptanmıştır (Tablo 4.2.).

Annelerin “Kız çocuğumun okula ilgi duymamasından dolayı orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadesine katılıp katılmama durumları yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları açısından incelendiğinde; annelerin bu ifadeye tamamının (%100,0) katılmadıkları bulunmuştur (Tablo 4.2.).

“Ekonomik olanaklarımız yeterli olmadığından kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadesine araştırma kapsamındaki annelerin hepsi (%100,0) katılmadıklarını belirtmişlerdir (Tablo 4.2.).

Tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları arasında yer alan annelerin tamamının (%100,0) söz konusu ifadeye katılmadıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamında yer alan annelerin %98,2’si “Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine katılmaz iken %1,8’nin katıldıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; tüm yaş gruplarında yer alan annelerin tamamı “Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine katılmamaktadır (<36 yaş %100,0, 37-42 yaş %96,2, >43 yaş % 100,0). Öğrenim düzeyi ortaokul, lise ve yüksek öğrenim olan annelerin tamamı (%100.0), öğrenim düzeyi ilkokul olan annelerin ise %95,5 ‘ inin bu ifadeye katılmadıkları saptanmıştır. Meslek durumu söz konusu olduğunda, her üç meslek grubunda yer alan annelerin tamamı “Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine

katılmamaktadır. (ücretli- maaşlı %97,9, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %100,0 , Üc.siz. aile işç. % 98,0) (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin hemen hemen tamamı (%98,0) “Kız çocuğumun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katıldıkları belirtmiştir (Tablo 4.2.).

Farklı yaş ve öğrenim düzeyi grubunda yer alan annelerin tamamına yakını kız çocuğunun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünmektedir (< 36 yaş %96,6, 37,42 yaş %98,8 , > 43 yaş % 100,0) , (ilkokul % 100,0, ortaokul % 95,8 , lise % 97,9 , yüksek öğrenim %96,2.). Ücretli- maaşlı bir işte çalışan annelerin % 97,9 ‘ u , . (Üc.siz. aile işç. olan annelerin % 98,3 ‘ü bu ifadeye katıldıklarını belirtirken, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışan anneler arasında kız çocuğunun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünen bulunmamaktadır (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamına alınan anneler arasında “Kız çocuğumun yerine erkek çocuğumun orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine katılmayanlar %96,4, karasız olanlar %1,2 ve katılanlar ise %2,4’tür (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; tüm annelerin kız çocuğunun yerine erkek çocuğunun orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünenlerin oranı yüksektir. (<36 ve >43 yaş gruplarında yer alanlarda % 100,0, 37-42 yaş grubunda yer alanlarda % 92,5).

Öğrenim düzeyinin yükselmesine paralel olarak söz konusu ifadeye katılmayan annelerin oranının arttığı bulunmuştur (ilkokul %92,5, ortaokul %95,8, lise ve yüksek öğretim % 100,0).

Annelerin meslek durumları dikkate alındığında; ücretli- maaşlı çalışanların (%97,9)’u, ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların (%95,7)’si bu ifadeye katılmaz iken, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes çalışanlarda bu oran %100,0 ‘dür (Tablo4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin %98,8'i "Kız çocuğumun evleneceği için orta öğretimini tamamlamasına gerek olmadığını düşünüyorum" ifadesine katılmadıklarını belirtmiş iken %1,2'si katıldıklarını belirtmişlerdir (Tablo4.2.).

Annelerin yaş gruplarına göre söz konusu ifadeye katılım durumları incelendiğinde; <36 ve >43 yaş grubunda yer alanlar %100,0, 37-42 yaş grubunda yer alanlar ise %97,5 ile katılmadıklarını belirlenmişlerdir.

Ortaokul ve yüksek öğrenim düzeyinde öğrenim görmüş olan annelerin tamamı (%100,0) , ilkokul ve lise düzeyinde öğrenim görmüş olan annelerde bu oranı sırası ile %98,5 ve lise %97,9'dur.

Konu annelerin meslek durumlarına göre incelendiğinde; ücretli- maaşlı ve Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes çalışanlarda % 100,0 , ücretsiz aile işçisi olan annelerde ise %98,0 olduğu görülmüştür (Tablo4.2.).

Araştırmaya katılan anneler arasında "Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum" ifadesine katılmayanların oranı (%35,2) , katılanlardan (%64,8) düşüktür (Tablo 4.2.).

Yaş gruplarına göre incelendiğinde >43 grubunda yer alan anneler arasında bu ifadeye katılanların oranının diğer yaş gruplarında yer alanlardan yüksek olduğu bulunmuştur (<36 yaş % 63,8 , 37-42 yaş %62,5 , > 43 yaş % 74,1).

Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda kız çocuğunun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekliliği düşüncesinde olan annelerin yaş grupları arasındaki ilişkinin önemli olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Anneler arasında öğrenim düzeyinin yükselmesine paralel olarak kız çocuğunun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekliliğini düşünenlerin oranı azalmaktadır (ilkokul %82,1, ortaokul %75,0 , lise %47,9, yüksek öğrenim %42,3). Nitekim yapılan istatistiksel analiz sonucunda da öğrenim düzeyinin bu konuda etkisinin önemli olduğu belirlenmiştir ($p< 0.05$).

Konu annelerin meslek durumlarına göre incelendiğinde; %56.4 ile ücretli-maaşlı çalışan anneler arasında ifadeye katılmayan annelerin oranı yüksektir. Bu ifadeye katıldıklarını belirten annelerin Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes.

çalışanlarda (%89,0) ile Üc.siz. aile işç. (%70,1) ve ücretli- maaşlı (%43,6) olarak çalışan annelerden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda; “Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesi ile meslek sahibi olma durumu arasındaki ilişkinin önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$) (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin “Kız çocuğumun orta öğretime geçişi için gerekli koşullara ilişkin yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum” ifadesine katılmayanların oranı %23,6, kararsızlar %42,4 katılanlar ise %34,0’dır (Tablo 4.2).

Durum annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; söz konusu ifadeye <36 yaş grubunda olan annelerin %22,4’ü katılmazken, %41,4’ü kararsız kalmakta, %36,2’si ise katılmaktadır. 37-42 yaş grubundaki anneler incelendiğinde ifadeye katılmayanların oranı %26,2 iken kararsız olanların oranı %41,3 ve katılanların oranı ise %32,5’tir. >43 yaş grubundaki anneler arasında %18,5’i katılmadıklarını, %48,2’si kararsız olduklarını ve %33,3’ü ise katıldıklarını ifade etmişlerdir. Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda söz konusu ifade ile annelerin yaş grupları arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0,05$). Annelerin öğrenim düzeylerine göre ifade incelendiğinde; lise öğrenim seviyesinde olan annelerin %47,9’u, ilköğretim seviyesinde olanların %47,8’inin, ortaokul öğrenim seviyesinde olanların %45,8’inin ve yüksek öğrenim seviyesinde olanların ise %15,4’ünün kararsız oldukları saptanmıştır. Öğrenim düzeyinin yükselmesi ile birlikte söz konusu ifadeye katıldıklarını belirten annelerin oranı artmaktadır (ilköğretim %14,9, ortaokul %29,2, lise %48,3, yükseköğretim %69,2). Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda; “Kız çocuğumun orta öğretime geçişi için gerekli koşullara ilişkin yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum” ifadesi ile öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemli olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

İfade annelerin meslek durumlarına göre incelendiğinde; Üc.siz. aile işç. konumunda bulunan anneler arasında bu görüşe katılmadıklarını belirtenlerin oranı diğer iki grupta yer alan annelerden düşüktür. (Mevs.G.işçi + işver.+

kendi hes. % 55,6, ücretli- maaşlı %51,3, Üc.siz. aile işç. %26,5). İfadeye katılma konusunda karasız olduklarını belirten annelerin oranı da yine Üc.siz. aile işçisi konumunda yer alan anneler arasında diğer iki gruptan (ücretli- maaşlı % 51,3, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. % 56,6, Üc.siz. aile işç. %26,5) yüksektir (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamındaki annelerin “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için gerekli olan bilgiyi öğrenmem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılım oranı %82,4 iken, katılmama oranı %17,6’dır (Tablo 4.2).

Annelerin yaş gruplarına göre söz konusu ifade incelendiğinde tüm yaş grubu annelerde ifadeye katılım oranları, (<36 yaş % 84,5 , 37-42 yaş %80,0 , > 43 yaş % 85,2) katılmama oranlarına (<36 yaş % 15,5 , 37-42 yaş %20,0 , > 43 yaş % 14,8) göre daha yüksektir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunun önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Konu annelerin öğrenim düzeylerine göre dağılımı açısından incelendiğinde; ifadeye katılmayanların oranını yüksek öğrenim grubunda yer alan anneler arasında (ilkokul %9,0, ortaokul %20,8 ,lise %14,6 , yükseköğretim %42,3), katılanların oranı ise ilköğrenim düzeyinde (ilkokul %91,0 , ortaokul %79,2 ,lise %85,4 , yükseköğretim %57,7) öğrenim görmüş anneler arasında diğer gruplardan daha yüksektir. Nitekim istatistiksel analiz sonucunda “ Kız çocuğumun ortaöğretime geçişini sağlamak için gerekli olan bilgiyi öğrenmem gerektiğini düşünüyorum” ifadesi ile öğrenim düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Söz konusu ifade annelerin meslek durumlarına göre incelendiğinde; ücretli maaşlı olarak çalışan anneler arasında bu görüşe katılmadıklarını belirtenlerin oranı (ücretli- maaşlı % 36,0, Üc.siz. aile işç. %26,5) diğer grupta yer alan annelerden yüksektir. İfadeye katıldıklarını belirten annelerin oranı da , Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışan annelerde diğer iki grupta yer alan annelerden (ücretli- maaşlı % 64,0, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. % 100,0 , Üc.siz. aile işç. %90,0) yüksektir (Tablo 4.2).

Annelerin kız çocuklarının şu anda orta öğretime geçişini sağlamak için imkânlarını kullanmaları gerektiğini düşünenlerin oranının (%97,0) yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 4.2.).

Tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarında yer alan anneler arasında “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için imkânlarımızı kullanmam gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılanların oranının yüksek olduğu belirlenmiştir (<36 yaş %96,6, 37-42 yaş %96,3 , > 43 yaş %100,0), (ilkokul %97,0 , ortaokul %95,8 , lise %100,0 , yüksek öğrenim %92,4 .), (ücretli- maaşlı % 95,0, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. % 100,0, Üc.siz. aile işç. %97,6)’dır (Tablo 4.2.).

“Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona özel ders aldırmam gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılan annelerin çoğunlukta olduğu (%75,2), katılmayanların ise %24,8’lik bir kısmı oluşturduğu görülmüştür (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumlarına göre incelendiğinde; ifadeye katılmama oranları <36 yaş %22,4, 37-42 yaş %26,3 , >43 yaş %25,9, ilkokul %31,3, ortaokul %20,8, lise %20,8, yüksek öğrenim %19,2, ücretli- maaşlı %18,0, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. % 45,0, Üc.siz. aile işç. %25,6 ifadeye katılma oranları ise; <36 yaş %77,6, 37-42 yaş %73,8 , > 43 yaş %74,1, ilkokul %68,7, ortaokul %79,2, lise %79,2, yüksek öğrenim %80,8, ücretli- maaşlı % 82,0, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. % 55,0, Üc.siz. aile işç. %74,4 olarak belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda söz konusu ifade ile her üç değişken arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$) (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin kız çocuklarının orta öğretime geçişini sağlamak için onu dershaneye göndermeleri gerektiğini düşünenlerin oranının %95,2, karasız olan ve katılamayanların ise eşit oranlarda (%2,4) düşük olduğu bulunmuştur (Tablo4.2.).

Konu annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarına göre incelendiğinde; söz konusu ifadeye annelerin tamamına yakının (%95,2) katıldığı belirlenmiştir

(<36 yaş %96,6 , 37-42 yaş, %95,0 , >43 yaş %95,2), (ilkokul %95,5, ortaokul %95,8, lise %100,0, yüksek öğretim %84,6), (ücretli- maaşlı %90,0, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. % 100,0 , Üc.siz. aile işç. %96,0) (Tablo 4.2.).

Kız çocuğunun orta öğretimine geçişini sağlamak için ona ders ve ödevlerinde destek olması gerektiğini düşünen annelerin oranının yüksek (%93,4), bunu düşünmeyenlerin %3,6 ve kararsız olanların ise %3,0 olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.2)

Konusu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; <36 yaş grubunda olanlar %94,8, 37-42 yaş grubunda olanlar %91,2 ve >43 yaş grubunda olan anneler ise,%96,3 oranında bu ifadeye katılmaktadır. Öğrenim düzeyine göre bakıldığında, lise mezunu olan annelerin tamamının (%100,0) bu ifadeye katıldıkları, bunu sırasıyla %96,2 ile yükseköğretim, %95,8 ile ortaokul ve %85,5 ile ilkokul öğrenim seviyesinde olan annelerin izlediği saptanmıştır. Annelerin kız çocuğunun orta öğretimine geçişini sağlamak için ona ders ve ödevlerinde destek olmaları gerektiğini düşünenlerin meslek gruplarına göre incelendiğinde; ücretli- maaşlı olan annelerde %97,4, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes.çalışanlarda %89,0, Üc.siz. aile işç. olan annelerde ise %92,3'tür (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamındaki annelerin tamamının %98,8'i "Kız çocuğumun orta öğretimine geçişini sağlamak için ona eğitilmiş olmanın avantajlarını devamlı anlatmam gerektiğini düşünüyorum" ifadesine katıldıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Konuya annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları açısından bakıldığında; tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarında yer alan anneler arasında söz konusu ifadeye katılanların oranının yüksek olduğu bulunmuştur (<36 yaş %100,0, 37-42 yaş, %97,5 , >43 yaş %100,0), (ilkokul %97,0, ortaokul %100,0 , lise %100,0 , yüksek öğretim %100,0), (ücretli- maaşlı %100,0, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %100,0 , Üc.siz. aile işç. %98,3) (Tablo 4.2.).

“Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona ders çalışması için gerekli ortamı sağlamam gerektiğini düşünüyorum” ifadesine araştırmaya alınan annelerin %97,6’sının katıldıkları saptanmıştır (Tablo 4.2.).

Annelerin tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları arasında yer alanlarının “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona ders çalışması için gerekli ortamı sağlamam gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılanlarının oranı (%97,6) olduğu bulunmuştur (Tablo4.2.).

Annelerin “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için onun ders araç gereçlerini temin etmede özen göstermem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılma oranları %97,6 olarak bulunmuştur (Tablo 4.2.).

Bu durum annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları açısından incelendiğinde “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için onun ders araç gereçlerini temin etmede özen göstermem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine tamamına yakınının (%97,6) katıldıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

“Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için bilgisayarının olması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılan annelerin yüksek oranda olduğu (%90,9), katılmayanların (%3,0) oranının ise düşük ve kararsız olanların (%6,1) olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.2.).

Yapılan analizlerin sonucunda annelerin tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları arasında “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için bilgisayarının olması gerektiğini düşünüyorum” diyenlerin yüksek oranda olduğu saptanmıştır (<36 yaş %89,7, 37-42 yaş %91,3, >43 yaş %92,6), (ilkokul %88,0, ortaokul ve lise %91,6, yüksek öğretim%96,2), (ücretli- maaşlı %94,8, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %77,8, Üc.siz. aile işç. %90,6) oranında annelerin ifadeye katıldıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamındaki annelerin tamamının (%100.0) “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için kendine ait odası olması gerektiğini düşünüyorum ifadesine katıldıkları saptanmıştır (Tablo 4.2).

Tüm gruplarda her üç değişken dikkate alındığında da ifadeye katılan annelerin oranının yüksek olduğu bulunmuştur. (<36 yaş %100,0, 37-42 yaş %94,2 , >43 yaş %100,0) , (ilkokul %94,0, ortaokul %95,8 , lise %100,0 yüksek öğretim %96,2) , (ücretli- maaşlı %97,4 , Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %100,0, Üc.siz. aile işç. %95,7) (Tablo 4.2.)

Araştırmaya alınan annelerin tamamına yakını (%97,6) “Kız çocuğumun orta öğretimine geçişini sağlamak için çalışma masasının olması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katıldıkları saptanmıştır (Tablo 4.2.).

Konuya annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları açısından bakıldığında; tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarında yer alan anneler arasında söz konusu ifadeye katılanların oranının yüksek olduğu bulunmuştur. (<36 yaş %100,0 , 37-42 yaş %95,2 , >43 yaş %100,0) , (ilkokul %95,5, ortaokul %95,8 , lise ve yüksek öğretim %100,0) , (ücretli- maaşlı ve Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %100,0, Üc.siz. aile işç. %96,6) (Tablo 4.2.).

Annelerin %61,2’si kız çocuklarının orta öğretimine devamını sağlamak için ek iş yapmaları gerektiğini düşünmemekte iken, %15,8’i bu konuda kararsız olduklarını ve %23,0’ı ise ek iş yapmaları gerektiğini düşünmektedir (Tablo 4.2). Yaş gruplarına göre konu incelendiğinde <36 yaş ve 37–42 yaş grubunda olanların %61,2’si, >43 yaş grubunda olanların %59,3’ünün ifadeye katılmadıkları belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda yaş ile söz konusu ifade arasında önemli bir ilişki olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Yükseköğrenim %84,6 ile ifadeye katılmayanların oranı diğer öğrenim gruplarından yüksek olduğu belirlenmiştir. (ilkokul %35,8, ortaokul %16,7 , lise %14,6 yüksek öğretim %11,6). Nitekim yapılan istatistiksel analiz sonucunda annelerin öğrenim düzeyi ile “Kız çocuğumun orta öğretimine devamını sağlamak için ek iş yapmam gerektiğini düşünüyorum” görüşleri arasında önemli bir ilişkinin olduğu bulunmuştur ($p<0,05$).

Konu araştırma kapsamındaki annelerin meslek grupları açısından ele alındığında %77,8 ile Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. çalışan grubunda yer alan annelerde oranın diğer gruplardan yüksek olduğu (ücretli- maaşlı %17,9 ,

Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. % 11,1, Üc.siz. aile işç. %25,6) belirtilmiştir. İstatistiksel analiz sonucunda söz konusu ifade ile annelerin meslek grupları arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0,05$) (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin %98,2'si "Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için ders almasını sağlama konusunda elimden bir şey gelmeyeceğini düşünüyorum" ifadesine katılmazken, %1,2'sinin kararsız, %0,6'ının ise katıldıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

İlgili ifade yaş gruplarına göre incelendiğinde <36 olanların ve >43 yaş grubunda olanların tamamının (%100,0), 37–42 olanların ise %96,3'ünün, ifadeye katılmadıkları saptanmıştır.

İlkokul öğrenim düzeyinde olan annelerin %97,0'sinin bu ifadeye katılmadığı, ortaokul öğrenim düzeyinde %95,8'inin katılmadıkları, yüksek öğrenim ve lise düzeyinde yer alanlarında tamamının (%100,0) katılmadıkları tespit edilmiştir.

Meslek durumları söz konusu olduğunda ise çalışan annelerin tamamının (%100,0) "Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için ders almasını sağlama konusunda elimden bir şey gelmeyeceğini düşünüyorum" ifadesine katılmadıkları, Üc.siz. aile işç. olanların %97,4'ünün bu ifadeye katılmadıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Annelerin "Kız çocuğumun orta öğrenimine devam edebilmesi için dershaneye gönderme konusunda hiçbir şey yapamayacağımı düşünüyorum" ifadesine %97,0 oranında katılmadıkları bulunmuştur (Tablo 4.2.).

Farklı yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grubunda yer alan annelerin tamamına yakını bu ifadeye katılmamaktadır (<36 yaş %98,3, 37-42 yaş %95,0, >43yaş %100,0), (ilkokul %95,5, ortaokul %95,8, lise %100,0, yüksek öğretim %96,2), (ücretli- maaşlı %97,4, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. ve Üc.siz. aile işç. %96,6) (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin yarısından az fazlasının (%52,7) kız çocuklarının orta öğretime devam edebilmesi için ayrıca para biriktirmesi gerektiğini

düşünmedikleri, %34,6'sının ise para biriktirmeleri gerektiğini düşündükleri, %12,7'sinin ise bu konu hakkında kararsız oldukları görülmüştür (Tablo 4.2.).

“Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için ayrıca para biriktirmem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılmayanların oranının tüm yaş grupları arasında yüksek olduğu saptanmıştır (<36 yaş %50,0, 37-42 yaş %56.2 , >43 yaş %48,1). Yapılan istatistiksel analiz sonucunda yaşla söz konusu ifade arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$)

Öğrenim düzeyi ele alındığında ifadeye katılmayanların oranı %84,6 ile yüksek öğrenim düzeyinde olan annelerin diğer öğrenim düzeyinde olanlardan yüksek olduğu, aynı ifadeye katılanların oranının öğrenim düzeyinin yükselmesine paralel olarak azaldığı bulunmuştur. (ilkokul %44.8, ortaokul %33.4, lise %31,3 ve yüksek öğretim %15,4). Nitekim yapılan istatistik analiz sonucunda “Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için ayrıca para biriktirmem gerektiğini düşünüyorum” ifadesiyle öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemli olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

İfade ile meslek grupları arasındaki ilişki incelendiğinde; annelerin çalışmama durumlarına göre söz konusu ifadeye katılmama oranının azaldığı gözlenmiştir (ücretli- maaşlı %69,0, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %66,7, Üc.siz. aile işç. %46,1) (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamındaki annelerin %90,3'ünün “Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için diğer aile bireylerini ikna etmem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılmadıkları, %7,9'unun katıldıkları ve %1,8'inin ise kararsız olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.2).

Konu annelerin yaş (<36 yaş %86,2, 37-42 yaş %91,2, >43 yaş %96,3), öğrenim düzeyi (İlkokul %88,1, ortaokul %87,5, lise %93,8, yüksek öğretim %92,3) ve meslek durumları (ücretli-maaşlı %92,3, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %100,0'ının ve Üc.siz. aile işç. %88,9) açısından incelendiğinde söz konusu ifadeye katılmayanların oranının yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin büyük çoğunluğunun (%94,6) kız çocuklarının orta öğretimini tamamlamadığı takdirde karşılaşılabileceği olumsuzluklara ilişkin açıklamalar yapmaları gerektiğini düşündükleri, %4,8'inin bu ifadeye katılmadıkları ve %0,6'sının kararsız olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.2).

Konu annelerin yaş; (<36 yaş %94,8, 37-42 yaş %93,7, >43 yaş %96,3), öğrenim düzeyi; (ilkokul %94,0, ortaokul %100,0, lise %97,9, yüksek öğretim %84,6) ve meslek durumları; (ücretli- maaşlı % 89,7, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %100,0 ve Üc.siz. aile işç. %95,8) açısından incelendiğinde; ifadeye katılanların oranının yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin yarısından az fazlası (%52,7) kız çocuklarının orta öğretime devamını sağlayabilmek için devlet veya özel kuruluşlardan maddi destek almayı planlamaları gerektiğini düşünmedikleri, %26,7'sinin ise maddi destek almayı planlamaları gerektiğini düşündükleri, %20,6'sının ise bu konu hakkında kararsız oldukları görülmüştür (Tablo 4.2).

Konu annelerin yaş grupları açısından incelendiğinde; yaş ilerledikçe ifadeye katılmayanların oranı azalmakta (<36 yaş %52,2, 37-42 yaş %52,5, >43 yaş %48,2), katılanların oranı artmaktadır (<36 yaş %24,1, 37-42 yaş %26,3, >43 yaş %33,3cak). Ancak yapılan istatistiksel analiz sonucu ifade ile yaş grubu arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).

Konuya öğrenim durumu açısından bakıldığında yüksek öğrenim grubunda yer alan anneler arasında %84,6 ile katılmayanların oranının diğer öğrenim grubunda yer alanlardan (ilkokul %41,8, ortaokul %29,2, lise %62,5) yüksek olduğu tespit edilmiştir. İfadeye katılanların oranı öğrenim düzeyi yükselmesiyle birlikte azalmaktadır (ilkokul %41,8, ortaokul %29,2, lise %12,5, yüksek öğretim %11,6). Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda öğrenim düzeyi ile ifade arasındaki ilişkinin önemli olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Meslek durumu dikkate alındığında %77,8 ile katılmayanların oranı Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışanlarda yüksek, %29,9 ile de katılanların oranı Üc.siz. aile işçisi olanlarda yüksektir (Tablo 4.2.).

Kız çocuğunun orta eğitime geçişi için yapılan deneme sınavlarına da katılması gerektiğini düşünen annelerin oranı (%97,0) yüksektir (Tablo 4.2).

Yaş gruplarına göre <36 yaş grubundakiler %98,3 katılırken, 37–42 yaş grubundakiler %95,0, >43 yaş grubu arasında yer alan annelerin ise tamamının (%100,0) katıldıkları saptanmıştır (Tablo 4.2).

Öğrenim düzeyine göre ise; ilkokul %97,0, ortaokul %95,8'i ve yüksek öğrenim düzeyinde olan annelerin %97,0'sinin ve %100,0 ile lise öğrenimdeki annelerin bu ifadeye katıldıkları bulunmuştur.

Annelerin bu konudaki görüşleri meslek durumlarına göre incelendiğinde; ücretli- maaşlı olanların % 94,9'u, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. olanların tamamının (%100,0) ve Üc.siz. aile işç. olanların ise, %97,4'ünün "Kız çocuğumun orta eğitime geçişi için yapılan deneme sınavlarına da katılması gerektiğini düşünüyorum" ifadesine katıldıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.2).

Araştırma kapsamındaki tüm annelerin (%95,2) sinin kız çocuklarının Anadolu Lisesine gitmesi gerektiği görüşünde oldukları bulunmuştur (Tablo4.2).

Tüm yaş ve öğrenim düzeyi arasında yer alan annelerin Kız çocuklarının Anadolu Lisesine gitmesi gerektiğini düşünenlerin oranı yüksektir (<36 ve >43 % 100,0, 37-42 yaş grubunda olanlar % 91,7) , (ilkokul, ortaokul ve yüksek öğrenim % 100,0,lise %87,5). Ancak meslek durumlar söz konusu olduğunda çalışan tüm annelerin bu ifadeye %100,0 katıldıkları, Üc.siz. aile işç. olan annelerin ise % 94,4'ünün katıldığı belirlenmiştir (Tablo4.2).

Araştırmaya alınan annelerin tamamı (%100,0) "Kız çocuğumun Fen Lisesine gitmesi gerektiğini düşünüyorum" görüşünde olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları açısından incelendiğinde; tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarında yer alan annelerin tamamının (%100,0) söz konusu ifadeye katıldıkları saptanmıştır (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamına alınan annelerin %71,5'inin "Kız çocuğumun tercih edeceği orta öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum" ifadesine katıldıkları, %28,5'inin ise katılmadıkları bulunmuştur (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; ifadeye katılanların oranının yaşın artması ile birlikte yükseldiği (<36 yaş %67,2, 37-42 yaş %71,3, >43 yaş %81,5) görülmüştür. Yapılan istatistiksel analiz sonucu ifade ile yaş grubu arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).

Öğrenim düzeyi söz konusu olduğunda "Kız çocuğumun tercih edeceği orta öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum" ifadesine tüm öğrenim düzeyindeki annelerin yüksek oranda katıldıkları görülmüştür (ilkokul %92,5, ortaokul %91,6, lise %100,0, yüksek öğretim %96,2).

Meslek grupları incelendiğinde; %74,4 ile ücretli- maaşlı çalışanlarda ifadeye katılanların oranı diğer gruplardan yüksek olmakla birlikte yapılan istatistik inceleme sonucunda aradaki ilişkinin önemli olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$) (Tablo 4.2.).

Annelerin büyük çoğunluğu (%95,2) kız çocuklarının yüksek öğrenimini kesinlikle tamamlamasının gerekli olduğu görüşündedir. Bu görüşe katılmayanlar %3,6, kararsız olanlar ise %1,2'dir (Tablo 4.2.).

Tüm yaş gruplarında yer alan anneler arasında ifadeye katılanların oranı yüksektir (<36 yaş %96,6, 37-42 yaş %92,5, >43 yaş %100,0).

Annelerin öğrenim düzeyleri dikkate alındığında söz konusu ifadeye katılım oranları tüm gruplarda yüksektir (ilkokul %92,5, ortaokul %91,6, lise %100,0, yüksek öğrenim %96,2).

Kız çocuğunun yüksek öğrenimini kesinlikle tamamlamasının gerekli olduğunu düşünen anneler meslek durumlarına göre incelendiğinde; ücretli- maaşlı olanların % 97,4'ü, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes.olanların tamamının (%100,0) ve Üc.siz. aile işç. olanların ise, %94,0'ünün bu ifadeye katıldıkları bulunmuştur (Tablo 4.2.).

Annelerin tamamına yakını (%92,7) kız çocuğunun yerine erkek çocuğunun yüksek öğrenimini tamamlaması gerekli olduğunu görüşüne katılmadıkları, sadece %4,9'unun bu ifadeye katıldığı belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Söz konusu durum annelerin yaş; (37-42 yaş %88,7, <36 yaş %94,9, >43 yaş %100,0), öğrenim düzeyi (ilkokul %91,0, ortaokul %91,6, lise %93,7, yüksek öğrenim %96,2) ve meslek grupları (ücretli- maaşlı %92,3 ve Üc.siz. aile işç. olanlar %92,3, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %100,0) açısından incelendiğinde ifadeye katılmadıklarını belirtenlerin oranının yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 4.2.).

“Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için yüksek öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine katılan annelerin oranı %91,5, katılmayanların oranı %6,7 ve kararsız olanların oranı ise %1,8'dir (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş; (<36 yaş %88,0, 37-42 yaş %93,7, >43 yaş %92,6), öğrenim düzeyi; (ilkokul %94,0, ortaokul %91,6, lise %93,7, yüksek öğretim %80,8) ve meslek durumları; (ücretli- maaşlı %87,2, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %88,9 ve Üc.siz. aile işç. %93,1) açısından incelendiğinde; ifadeye katılanların oranının yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin “Kız çocuğumun tercih edeceği yüksek öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılma durumlarının yüksek oranda olduğu (%73,3), katılmayanların ise %26,7'lik bir dilimi oluşturduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; yaşın artmasıyla birlikte ifadeye katılma oranının arttığı; (<36 yaş %70,7, 37-42 yaş %73,7, >43 yaş %77,8), ifadeye katılmama oranının da yine yaşın artması ile azalmakta (<36 yaş %29,3, 37-42 yaş %26,3, > 43 yaş %22,2) olduğu belirlenmiştir. Ancak yapılan istatistiksel inceleme sonucunda yaş ile “Kız çocuğumun tercih edeceği yüksek öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesi arasındaki ilişkinin önemsiz olduğunu göstermiştir ($p>0,05$).

Öğrenim düzeyinde ifadeye katılmayanların oranı %35,8 ile ilköğretim düzeyinde öğrenim görmüş annelerde (ortaokul %8,3, yüksek öğrenim %23,1, lise %25,0), ifadeye katılanların oranı da %91,7 ile ortaokul düzeyinde öğrenim görmüş annelerde yüksek (ortaokul %8,3, yüksek öğrenim %23,1, lise %25,0) olduğu belirlenmiştir. Yapılan istatistik inceleme sonucunda söz konusu ifade ile öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0,05$).

Kız çocuğumun tercih edeceği yüksek öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılma durumu meslek grupları açısından incelendiğinde; %76,9 ile ücretli maaşlı çalışan annelerde diğer gruplardan yüksek (Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %66,7, Üc.siz. aile işç. %72,6) olduğu, ifadeye katılmayanlar da %33,3 ile Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışanlarda diğer gruplardan yüksek (ücretli- maaşlı %23,1, Üc.siz. aile işç. %27,4) olduğu saptanmıştır. Ancak yapılan istatistiksel inceleme arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu belirlenmiştir ($p>0,05$) (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamındaki annelerin kız çocuklarının lisansüstü (master-Doktora) eğitimini de tamamlaması gerektiğini düşünenlerin oranı %72,1 iken, kararsız olanların oranı %21,2, tamamlaması gerektiğini düşünmeyenlerin oranı ise %6,7’ dir (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; yaşın artması ile birlikte annelerin ifadeye katılım oranları yükselmekte (<36 yaş %67,2, 37–42 yaş %73,8, >43 yaş %77,8) olduğu saptanmıştır. Ancak yapılan istatistiksel analiz sonucu ifade ile yaş grubu arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).

Öğrenim düzeyi dikkate alındığında ifadeye katılanların oranının %83,4 ile lise düzeyinde öğrenim görmüş annelerde yüksek (ortaokul %62,3, ilköğretim %65,6, yükseköğrenim %77,0) olduğu saptanmıştır.

“Kız çocuğum lisansüstü (master-Doktora) eğitimini de tamamlaması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılma durumu annelerin mesleklerine göre incelendiğinde ücretli- maaşlı çalışan annelerde %82,1 ile en yüksek, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. çalışanlarda %77,8, Üc.siz. aile işçisi olarak çalışanlarda %68,4’tür (Tablo 4.2.).

Araştırmaya alınan annelerin tamamına yakını (%98,2) “Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının kendisi için gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine katılmaktadır (Tablo 4.2.).

Her üç değişken söz konusu olduğunda da ifadeye katılan annelerin yüksek olduğu bulunmuştur. (<36 yaş %97,0, 37-42 yaş %97,4, >43 yaş %100,0), öğrenim düzeyi; (ilkokul %97,0, ortaokul ve lise %100,0, yüksek öğretim %96,2) ve meslek durumları; (ücretli- maaşlı %97,4, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %100,0 ve Üc.siz. aile işç. %98,2)

“Kız çocuklarının tüm eğitim kademelerini tamamlamasının ailesi için gerekli olduğunu düşünen annelerin oranı %89,7 ile çoğunluğu oluşturmaktadır (Tablo 4.2).

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; ifadeye katılan annelerin yaş grubunun yükselmesiyle ters orantıda azalmaktadır (<36 yaş %91,4, 37–42 yaş %88,8 , > 43 yaş %70,4).

Öğrenim düzeyinde ifadeye katılanların oranı %95,8 ile ortaokul öğrenim düzeyinde olan annelerde yüksek (yükseköğrenim %84,7, ilkokul %88,0, lise %91,6) olarak saptanmıştır.

Meslek gruplarında da ifadeye katılım oranı %100,0 ile Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışan annelerde en yüksek, %89,7 ile ücretli- maaşlı çalışanlarda ve %88,9 ile de Üc.siz. aile işçisi olarak çalışan annelerde olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Araştırma kapsamındaki annelerin hemen hemen tamamının (%98,2) “Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının toplum açısından gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine katıldıkları belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Söz konusu ifade yaş gruplarına göre incelendiğinde <36 ve >43 yaş grubundaki annelerin tamamının (%100,0) katıldıkları, 37-42 yaş grubundakilerin ise %96,2 oranında katıldığı bulunmuştur.

Öğrenim düzeyinde de ilkokul eğitim düzeyinde olan anneler ifadeye %95,5 katılırken diğer eğitim düzeyindeki anneler %100,0 katılmaktadır.

Meslek gruplarında yer alan annelerin çalışanlarının tamamının (100,0), Üc.siz. aile işç. olanların da %97,4 oranında katıldıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.2.).

Annelerin “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesine katılım oranları incelendiğinde; bu ifadeye annelerin yarısının (%50,3) katılmadığı, %29,1’inin katıldıkları ve %20,6’sının kararsız olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.2.).

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; ifadeye katılmayanların oranı %66,7 ile >43 yaş grubundaki annelerde yüksek (37–42 yaş %43,8, <36 yaş %51,7) olduğu saptanmıştır. Yapılan istatistik incelemede “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesi ile yaş grupları arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu bulunmuştur ($p>0,05$).

Öğrenim durumu ile “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesine katılmayan annelerde ilkokul %58,2, %62,5 ile ortaokul, lise %43,8, yükseköğrenim %30,8) olduğu bulunmuştur. Nitekim yapılan istatistiksel analiz sonucunda “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesiyle öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemli olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Annelerin meslek durumları dikkate alındığında; ifadeye katılmayanların Mevs.G.işç.+ işver.+ kendi hes. çalışan annelerde en yüksek (ücretli- maaşlı %38,5, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %66,7 ve Üc.siz. aile işç. %53,0) olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.2.).

5. TARTIŞMA

Bu araştırma, ilköğretim 8. sınıfta okuyan kız çocuklarının annelerinin kızlarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarını incelemek, yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları gibi demografik değişkenlerle annelerin konuya ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmek amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

Araştırmanın evrenini T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 9 merkez ilçeden (Altındağ, Çankaya, Etimesgut, Gölbaşı, Keçiören, Mamak, Pursaklar, Sincan, Yenimahalle) Keçiören İlçesinde bulunan ilköğretim okulları oluşturmaktadır. Bu ilköğretim okulları basit tesadüfî örnekleme sistemi ile belirlenmiştir. Keçiören ilçesinde farklı sosyo-ekonomik düzeyde yer alan 73 ilköğretim okulundan tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş olan 17 ilköğretim okulunun 8.sınıfında okuyan toplam 1549 kız öğrenciden basit rastgele örnekleme yöntemi ile 171 kız öğrencinin anneleriyle yüz yüze görüşme yapılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan annelerin tamamı “Kız çocuğumun ilköğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine katılmamaktadırlar.

Yaş, öğrenim durumu ve meslek sahibi olma açısından farklılık gösteren annelerin tamamı söz konusu ifadeye katılmamaktadırlar.

Araştırma kapsamına alınan annelerin tamamı “Kız çocuğumun ev işlerinde bana yardımcı olması ve kardeşlerine bakması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun aileye maddi destek olması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum”, “Aile bireylerinin izin vermemesinden dolayı kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun okula ilgi duymamasından dolayı orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ve “Ekonomik olanaklarımız yeterli olmadığından kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadelerine katılmamaktadırlar.

Yaş, öğrenim durumu ve meslek sahibi olma açısından farklılık gösteren annelerin tamamı söz konusu ifadelere katılmamaktadırlar.

Araştırma kapsamında yer alan annelerin hemen hemen tamamı (%98,2) “Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine katılmamakta, sadece %1,8’lik bir kısmı katılmamaktadırlar.

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; tüm yaş gruplarında yer alan annelerin tamamı “Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine katılmamaktadır (<36 yaş %100,0, 37–42 yaş %96,2, >43 yaş %100,0). Öğrenim düzeyi ortaokul, lise ve yüksek öğrenim olan annelerin tamamı (%100,0), öğrenim düzeyi ilkokul olan annelerin ise %95,5’inin bu ifadeye katılmadıkları saptanmıştır. Meslek durumu söz konusu olduğunda, her üç meslek grubunda yer alan annelerin tamamı “Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine katılmamaktadırlar.

Ortaöğretim, önemli kazanımların sağlanabildiği bir örgün eğitim kademesidir. Kız çocuklar, toplumdaki yerlerini sağlamlaştıracak bilgi ve becerileri, tutum ve değerleri bu öğretim kademesinde edinerek özgüvenlerini geliştirip güçlenebilirler. Eğitime atfedilen yararların daha büyük bir bölümü ortaöğretimden kaynaklanmaktadır (UNICEF,2005).

Araştırmaya alınan annelerin hemen hemen tamamı (%98,0) “Kız çocuğumun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Farklı yaş ve öğrenim düzeyi grubunda yer alan annelerin tamamına yakını farklı oranlarda olmakla birlikte “Kız çocuğumun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılmadıklarını, Ücretli-maaşlı bir işte çalışan annelerin %97,9’u, (Üc.siz. aile işç. Olan annelerin %98,3’ü bu ifadeye katıldıklarını belirtirlerken, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışan anneler arasında kız çocuğunun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünenler bulunmamaktadır.

Annelerin arasında “Kız çocuğumun yerine erkek çocuğumun orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ve “Kız çocuğumun evleneceği için orta öğretimini tamamlamasına gerek olmadığını düşünüyorum” ifadelerine katılmayanların oranı yüksektir. Zhang, Kao ve Hannum ‘un 2004 ‘de Çin’in Gansu bölgesinde yaptıkları araştırmada toplumsal cinsiyete bağlı önyargının vasat eğitim seviyesindeki anneler arasında daha çok ön plana çıktığı, annelerin kız çocuklarının yerine erkek çocuklarının performanslarını daha fazla kayırdıkları ve erkek çocuklarının eğitimlerini daha çok destekledikleri tespit edilmiştir. Farklı yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarında yer alan annelerin hemen hemen tamamı bu ifadelere katılmamaktadırlar.

Araştırmaya katılan anneler arasında “Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine katılmayanların oranı %35,2 iken katılanlar %64,8’dir. Bu durum günümüzde kız çocuklarının eğitiminin pek çok konuda önemine ilişkin vurgulamalar (ka-der.com, Bener,2010) söz konusu iken annelerin yarısından fazlasının bu ifadeye katılıyor olmaları anlamlı ve düşündürücü olarak ifade edilebilir. Eğitim insanlara fırsatlar kapısı açmakta, hastalık ve yoksulluk yükünü azaltmakta ve toplumda insanların seslerini yükseltmesini sağlamaktadır. Eğitim aynı zamanda; bireylere bilgi ve beceri kazandırmanın ötesinde toplumun yaşamasını ve kalkınmasını devam ettirebilecek ölçüde ve nitelikte değer üretmek, mevcut değerlerin dağılmasını önlemek, yeni ve eski değerleri bağdaştırmak sorumluluğunu vermekle birlikte, sürdürülebilir ve yeni iş olanaklarını yaratan ekonomik kalkınma sağlamaktadır(www.ka-der.com.tr 09.11.2009).

Konu yaş gruplarına göre incelendiğinde 43 ve daha üzeri yaş grubunda yer alan anneler arasında bu ifadeye katılanların oranı diğer yaş grubunda yer alan annelerden yüksektir. Ancak yapılan istatistiksel inceleme sonucunda söz konusu ifade ile yaş grupları arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Bu bulgu 43 ve üzeri yaş grubunda yer alan annelerin daha geleneksel düşünceye sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Anneler arasında öğrenim düzeyinin yükselmesine paralel olarak kız çocuğunun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekliliğini düşünenlerin oranı azalmaktadır. Nitekim yapılan istatistiksel analiz sonucunda da öğrenim düzeyinin bu konuda etkisinin önemli olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Bu bulgu beklenen bir durum olmakla birlikte, eğitimin önemini bir kez daha ortaya koymuş olması açısından önemli olarak yorumlanabilir. Ücretli-maaşlı çalışan anneler arasında ifadeye katılmayanların, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışanlarda ise katılamayanların oranı yüksektir. Yapılan istatistiksel incelemede de meslek sahibi olma durumu ile “Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” arasındaki ilişkinin önemli olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Bu durum ücretli-maaşlı çalışmanın belirli bir düzeyde eğitimi gerektiriyor olmasından kaynaklandığını düşündürebilir.

Araştırmaya alınan anneler arasında “Kız çocuğumun orta öğretime geçişi için gerekli koşullara ilişkin yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum” ifadesi için kararsız olduklarını belirten annelerin oranı katılmayan ve katılan annelerden fazladır. Bu durum son yıllarda eğitim sisteminde sık sık yapılan değişikliklerden kaynaklandığı düşünülebilir.

Tüm yaş gruplarında yer alan anneler arasında ifadeye katılma konusunda kararsız olanların oranı yüksek olmakla birlikte yapılan istatistiksel incelemede “Kız çocuğumun orta öğretime geçişi için gerekli koşullara ilişkin yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum” ile yaş arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Annelerin öğrenim düzeylerine göre ifade incelendiğinde lise öğrenim seviyesinde olan annelerin %47,9'u, ilköğretim seviyesinde olanların %47,8'inin, ortaokul öğrenim seviyesinde olanların %45,8'inin ve yüksek öğrenim seviyesinde olanların ise %15,4'ünün kararsız oldukları saptanmıştır. Öğrenim düzeyinin yükselmesi ile birlikte söz konusu ifadeye katıldıklarını belirten annelerin oranı artmaktadır (ilköğretim %14,9, ortaokul %29,2, lise %48,3, yükseköğretim %69,2). Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda; “Kız çocuğumun orta öğretime geçişi için gerekli koşullara ilişkin yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum” ifadesi ile öğrenim düzeyi

arasındaki ilişkinin önemli olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). İfade annelerin meslek durumlarına göre incelendiğinde; üç.siz aile işç. konumunda bulunan anneler arasında bu görüşe katılmadıklarını belirtenlerin oranı diğer iki grupta yer alan annelerden düşüktür.

Araştırma kapsamındaki annelerin “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için gerekli olan bilgiyi öğrenmem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılım oranı %82,4 iken, katılmama oranı %17,6’dır.

Annelerin yaş grupları dikkate alındığında söz konusu ifadeye katılım oranları; her üç yaş grubunda yer alan anneler arasında katılmama oranlarından yüksektir. Ancak yapılan istatistiksel inceleme sonucunda “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için gerekli olan bilgiyi öğrenmem gerektiğini düşünüyorum” ile yaş grupları arasındaki ilişkinin önemli olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). İlköğretim düzeyinde öğrenim gören anneler arasında bu ifadeye katıldıklarını belirtenlerin oranı en yüksek iken yükseköğrenim düzeyinde eğitim almış anneler arasında ise en düşüktür. Nitekim yapılan istatistiksel inceleme sonucunda da “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için gerekli olan bilgiyi öğrenmem gerektiğini düşünüyorum” ile öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemli olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Annelerin meslek durumları dikkate alındığında ücretli-maaşlı çalışanlar arasında ifadeye katıldıklarını belirtenlerin oranının diğer gruplardakinden düşük olduğu (%64,0) görülmüştür. Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda da “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için gerekli olan bilgiyi öğrenmem gerektiğini düşünüyorum” ile meslek grupları arasındaki ilişkinin önemli olduğu bulunmuştur ($p<0,05$).

Yükseköğrenim düzeyinde eğitim almış anneler ve ücretli-maaşlı bir işte çalışan anneler arasında ifadeye katıldıklarını belirtenlerin oranının düşük bulunmuş olması, öğrenim-meslek sahibi olma ilişkisini bir kez daha ortaya koyma açısından önemli ve aynı zamanda her iki bulgunun birbirini destekler nitelikte olduğu şeklinde ifade edilebilir.

Annelerin kız çocuklarının şu anda orta öğretime geçişini sağlamak için imkânlarını kullanmaları gerektiğini düşünenlerin oranının (%97,0) yüksek olduğu

saptanmış olup tüm yaş, öğrenim, meslek grupları arasında bulunan annelerin bu ifadeye katılanlarının oranı yüksektir.

Araştırma kapsamına alınan annelerin %75,2'si “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona özel ders aldırmanın gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılmaktadır.

Yaş, öğrenim, meslek grupları arasında yer alan anneler arasında da “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona özel ders aldırmanın gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılanların oranı yüksektir. Yapılan istatistiksel incelemede ifadeye katılım ile yaş, öğrenim, meslek grupları arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu tespit edilmiştir ($p>0,05$).

“Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için onu dershaneye göndermem gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona ders ve ödevlerinde destek olmam gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona eğitilmiş olmanın avantajlarını devamlı anlatmam gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona ders çalışması için gerekli ortamı sağlamam gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için onun ders araç gereçlerini temin etmede özen göstermem gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için bilgisayarının olması gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için kendine ait odası olması gerektiğini düşünüyorum”, Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için çalışma masasının olması gerektiğini düşünüyorum” ifadelerine katıldıklarını belirten annelerin oranı yüksektir. Yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları söz konusu olduğunda da bu durum değişmemekte olup ifadeye katıldıklarını belirtenlerin oranı fazladır. Annelerin yarıdan fazlası (%61,2) kız çocuklarının orta öğretime devamını sağlamak için ek iş yapması gerektiğini düşünmemektedir.

<36 yaş grubunda yer alan (%62,1), yüksek öğrenim görmüş olan (%84,6) ve Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına (%77,8) çalışan anneler arasında kız çocuklarının orta öğretime devamını sağlamak için ek iş yapmaları gerektiğini

düşünmeyenlerin oranı yüksektir. Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda yaş ve meslek grubu ile “Kız çocuğumun orta öğretime devamını sağlamak için ek iş yapmam gerektiğini düşünüyorum” arasındaki ilişkinin önemsiz ($p>0,05$), öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemli ($p<0,05$) olduğu saptanmıştır.

Annelerin hemen hemen tamamı “Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için ders almasını sağlama konusunda elimden bir şey gelmeyeceğini düşünüyorum” , “Kız çocuğumun orta öğrenimine devam edebilmesi için dershaneye gönderme konusunda hiçbir şey yapamayacağımı düşünüyorum” ifadelerine katılmadıklarını belirtmişlerdir. Söz konusu ifadeler yaş, öğrenim ve meslek durumu açısından incelendiğinde; her üç değişkende de ifadeye katılmayanların oranı yüksek olduğu belirlenmiştir. Annelerin çocuklarının eğitimi için gerek ders alma gerekse dershaneye gitme konusunda hiçbir şeyden kaçınmayacakları şeklinde yorumlanabilir.

Araştırma kapsamına alınan annelerin yarıdan fazlası kız çocuklarının orta öğretime devam edebilmesi için ayrıca para biriktirmeleri gerektiğini düşünmemekte, %34,6’sı para biriktirmeleri gerektiğini düşünmektedirler.

Yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları dikkate alındığında da ifadeye katılmadıklarının belirtenlerin oranının yüksek olduğu bulunmuştur. Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda yaş ile “Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için ayrıca para biriktirmem gerektiğini düşünüyorum” ifadesi arasındaki ilişki önemsiz iken öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemli olduğu ortaya koyulmuştur.

Bu durum; yapılan çalışmalarda annelere göre ailelerinin gelir düzeyini orta ve orta üstü olarak belirlemiş olanların oranının yüksek bulunmuş olması ile bağlantılı olduğu düşünülebilir.

Araştırmaya alınan anneler arasında “Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için diğer aile bireylerini ikna etmem gerektiğini düşünüyorum” , “Kız çocuğumun orta öğretimini tamamlamadığı takdirde karşılaşılabileceği olumsuzluklara ilişkin açıklamalar yapmam gerektiğini düşünüyorum” ifadelerine

katılanların oranı yüksek olup, her üç değişken söz konusu olduğunda da bu durumun değişmediği görülmüştür.

Araştırmaya alınan annelerin yarısından az fazlası (%52,7) kız çocuklarının orta öğretimine devamını sağlayabilmek için devlet veya özel kuruluşlardan maddi destek almayı planlamaları gerektiğini düşünmedikleri, %26,7'sinin ise maddi destek almayı planlamaları gerektiğini düşündükleri, %20,6'sının ise bu konu hakkında kararsız oldukları görülmüştür.

Konu annelerin yaş grupları açısından incelendiğinde; yaş ilerledikçe ifadeye katılmayanların oranı azalmakta (<36 yaş %52,2, 37-42 yaş %52,5, >43 yaş %48,2), katılanların oranı artmaktadır (<36 yaş %24,1, 37-42 yaş %26,3, >43 yaş %33,3cak). Ancak yapılan istatistiksel analiz sonucunda ifade ile yaş grubu arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur. Konuya öğrenim durumu açısından bakıldığında yüksek öğrenim grubunda yer alan anneler arasında %84,6 ile katılmayanların oranının diğer öğrenim grubunda yer alanlardan (ilkokul %41,8, ortaokul %29,2, lise %62,5) yüksek olduğu tespit edilmiştir. İfadeye katılanların oranı öğrenim düzeyi yükselmesiyle birlikte azalmaktadır (ilkokul %41,8, ortaokul %29,2, lise %12,5, yüksek öğretim%11,6). Yapılan istatistiksel inceleme sonucunda öğrenim düzeyi ile ifade aradaki ilişkinin önemli olduğu görülmüştür. Meslek durumu dikkate alındığında ifadeye katılmayanların oranı Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışanlarda, katılanların oranı Üc.siz. aile işçisi olanlarda yüksektir.

“Kız çocuğumun orta eğitime geçişi için yapılan deneme sınavlarına da katılması gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun Anadolu Lisesine gitmesi gerektiğini düşünüyorum” ifadelerine annelerin tamamına yakını, “Kız çocuğumun Fen Lisesine gitmesi gerektiğini düşünüyorum” ifadesine de tamamı katılmaktadır.

Her üç değişken söz konusu olduğunda da bu durum değişmemektedir.

Araştırma kapsamına alınan annelerin yarısından çoğunun “Kız çocuğumun tercih edeceği orta öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılmaktadır.

Yaş grupları dikkate alındığında; ifadeye katılanların yaşın artmasıyla birlikte yükseldiği görülmüştür. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda ifade ile yaş grubu arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur. Orta öğretim düzeyinde öğrenim görmüş olanlar (%91,7) ve ücretli- maaşlı çalışanlarda (%74,4) ifadeye katılanların oranı diğer gruplardan yüksek olmakla birlikte yapılan istatistiksel inceleme sonucunda söz konusu ifade ile öğrenim düzeyi ve meslek grupları arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur.

Annelerin büyük çoğunluğu (%95,2) kız çocuklarının yüksek öğrenimini kesinlikle tamamlamasının gerekli olduğu görüşündedir.

Tüm yaş gruplarında yer alan anneler arasında ifadeye katılanların oranı yüksektir. Annelerin öğrenim düzeyleri dikkate alındığında söz konusu ifadeye katılım oranları tüm gruplarda yüksektir. Kız çocuğunun yüksek öğrenimini kesinlikle tamamlamasının gerekli olduğunu düşünen anneler meslek durumlarına göre incelendiğinde; ücretli- maaşlı çalışan ve Üc.siz. aile işç. olanların tamamına yakınının, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes.olanların tamamının bu ifadeye katıldıkları bulunmuştur.

Annelerin tamamına yakını kız çocuğunun yerine erkek çocuğunun yüksek öğrenimini tamamlamasının gerekli olduğu görüşüne katılmamaktadır.

Kız çocuklarının eğitiminin önemine rağmen halen birçok gelişmekte olan ülkede olduğu gibi ülkemizde de fırsat eşitliğini engelleyen sebepler bulunmaktadır. Son yıllarda yapılan tüm kampanyalara rağmen ilköğretimden başlayarak eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarında istenilen düzeye ulaşamamıştır (Anon,1998 - Bener 2003:3-KSGM :2009).

Söz konusu durum annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları dikkate alındığında; ifadeye katılmadıklarını belirtenlerin oranı yüksektir.

“Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için yüksek öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine hemen hemen tamamı katılmaktadır.

Tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları arasında yer alan annelerde ifadeye katılanların oranı yüksektir.

Araştırmaya alınan annelerin “Kız çocuğumun tercih edeceği yüksek öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılma durumlarının yüksek oranda olduğu (%73,3), katılmayanların ise %26,7’lik bir dilimi oluşturduğu tespit edilmiştir.

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; yaşın artmasıyla birlikte ifadeye katılma oranının arttığı, ifadeye katılmama oranının da yine yaşın artması ile azalmakta olduğu belirlenmiştir. Ancak yapılan istatistiksel inceleme sonucunda yaş ile “Kız çocuğumun tercih edeceği yüksek öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesi arasındaki ilişkinin önemsiz olduğunu göstermiştir. Öğrenim düzeyinde ifadeye katılmayanların oranı %35,8 ile ilköğretim düzeyinde öğrenim görmüş annelerde, ifadeye katılanların oranı da %91,7 ile ortaokul düzeyinde öğrenim görmüş annelerde yüksek olduğu belirlenmiştir. Yapılan istatistik inceleme sonucunda söz konusu ifade ile öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu bulunmuştur. Kız çocuğumun tercih edeceği yüksek öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılma durumu meslek grupları açısından incelendiğinde; %76,9 ile ücretli maaşlı çalışan annelerde diğer gruplardan yüksek olduğu, ifadeye katılmayanlar da %33,3 ile Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışanlarda diğer gruplardan yüksek olduğu saptanmıştır. Ancak yapılan istatistiksel inceleme arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu belirlenmiştir.

Araştırma kapsamındaki annelerin kız çocuklarının lisansüstü (master-Doktora) eğitimi de tamamlaması gerektiğini düşünenlerin oranı %72,1 iken, kararsız olanların oranı %21,2, tamamlaması gerektiğini düşünmeyenlerin oranı ise %6,7’ dir.

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; yaşın artması ile birlikte annelerin ifadeye katılım oranları yükselmekte olduğu saptanmıştır. Ancak yapılan istatistiksel analiz sonucu ifade ile yaş grubu arasındaki ilişkinin önemli olmadığı bulunmuştur. Öğrenim düzeyi dikkate alındığında ifadeye katılanların oranının %83,4 ile lise düzeyinde öğrenim görmüş annelerde yüksek olduğu saptanmıştır. “Kız çocuğum lisansüstü (master-Doktora) eğitimini de tamamlaması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılım durumu annelerin mesleklerine göre incelendiğinde ücretli- maaşlı çalışan annelerde %82,1 ile en yüksek, bunu sırasıyla Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. çalışanlar ve Üc.siz. aile işçisi olarak çalışanlar izlemektedir. Ücretli- maaşlı çalışan annelerde katılımın en yüksek oranda bulunmuş olması eğitimin öneminin bir kez daha ortaya konmuş olması açısından önemlidir.

Araştırmaya alınan annelerin “Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının kendisi için gerekli olduğunu düşünüyorum”, “Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının ailesi için gerekli olduğunu düşünüyorum”, “Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının toplum açısından gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadelerine katılım oranları, katılmama ve kararsız olma oranlarından fazladır. Bener (2009) tarafından yapılan araştırmada da annelerin, kız çocuklarının hangi düzeye kadar öğrenim görmeleri gerektiği konusunda görüşlerine ilişkin dağılımın; kız çocuklarının okuyabildikleri düzeye kadar okumaları, üniversite yüksek okul v.b bitirmeleri, lise öğrenimi tamamlamaları gerektiği şeklinde sıralandığı görülmüştür. Her üç değişken ele alındığında da bu durum değişmemektedir.

Bu bulgular annelerin eğitimin gerek birey, gerek aile, gerekse toplum açısından öneminin bilincinde olduklarını ortaya koyduğu ifade edilebilir.

Annelerin “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesine katılım oranları incelendiğinde; bu ifadeye annelerin yarısının (%50,3) katılmadığı, %29,1’inin katıldıkları ve %20,6’sının kararsız olduğu belirlenmiştir.

Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; ifadeye katılmayanların oranı %66,7 ile >43 yaş grubundaki annelerde diğer yaş gruplarındaki annelerden yüksek olduğu saptanmıştır. Yapılan istatistik incelemede “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesi ile yaş grupları arasındaki ilişkinin önemsiz olduğu bulunmuştur. Öğrenim durumu ile “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesine katılmayan annelerin oranı ilkokul (%58,2), ortaokul(%62,5), lise (%43,8), yükseköğrenim (%30,8), düzeyinde eğitim görmüş annelerde yüksek olduğu bulunmuştur. Nitekim yapılan istatistik analiz sonucunda “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesiyle öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemli olduğu saptanmıştır. Annelerin meslek durumları dikkate alındığında yine ifadeye katılmayanların oranı (ücretli- maaşlı %38,5, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. %66,7 ve Üc.siz. aile işç. %53,0) yüksektir.

Tartışmada yer alan tüm ifadeler dikkate alındığında;

“H1”: Annelerin yaşı kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında etkili bir faktördür hipotezi doğrulanmadığı,

“H2”: Annelerin öğrenim düzeyleri kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında etkili bir faktördür hipotezi tüm araştırma içinde 11, 12, 13, 24, 27 ve 30 numaralı ifadelerde doğrulandığı,

“H3”: Annelerin meslek sahibi olmaları kız çocuklarının ilköğretim sonrası örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarında etkili bir faktördür hipotezi 11 ve 13 numaralı ifadelerde doğrulandığının görülmüş olması dikkat çekicidir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Annelerin kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarının yaş, öğrenim düzeyleri ve meslek durumları açısından incelenmesi amacıyla planlanıp yürütülmüş olan çalışmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Anneler “Kız çocuğumun ilköğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum”, “Kız çocuğumun ev işlerinde bana yardımcı olması ve kardeşlerine bakması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun aileye maddi destek olması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum”, “Aile bireylerinin izin vermemesinden dolayı kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun okula ilgi duymamasından dolayı orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum”, “Ekonomik olanaklarımız yeterli olmadığından kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum” ifadelerine katılmamaktadırlar. Yaş, öğrenim durumu ve meslek sahibi olma açısından farklılık gösteren annelerin tamamı söz konusu ifadelere katılmamaktadırlar.

Annelerin hemen hemen tamamı “Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum” ifadesine katılmamakta, sadece çok az bir kısmı katılmaktadırlar. Yaş, öğrenim durumu ve meslek sahibi olma açısından farklılık gösteren annelerin hemen hemen tamamı söz konusu ifadeye katılmamaktadır.

Annelerin neredeyse tamamı “Kız çocuğumun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılmaktadır. Yaş, öğrenim durumu ve meslek sahibi olma açısından farklılık gösteren annelerin neredeyse tamamı söz konusu ifadeye katılmamaktadır.

Anneler arasında “Kız çocuğumun yerine erkek çocuğumun orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ve “Kız çocuğumun evleneceği için orta öğretimini tamamlamasına gerek olmadığını düşünüyorum” ifadelerine katılmayanların oranı %96,4’tür. Farklı yaş, öğrenim düzeyi ve meslek gruplarında yer alan annelerin hemen hemen tamamı bu ifadelere katılmamaktadırlar.

Anneler yarısından fazlası “Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine annelerin katılmaktadır. Anneler arasında öğrenim düzeyinin yükselmesine paralel olarak kız çocuğunun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünenlerin oranı azalmaktadır ($p<0,05$). Ücretli-maaşlı çalışan anneler arasında ifadeye katılmayanların, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışanlarda ise katılanların oranı yüksektir ($p<0,05$).

Anneler arasında “Kız çocuğumun orta öğretime geçişi için gerekli koşullara ilişkin yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum” ifadesi için kararsız olduklarını belirten annelerin oranı katılmayan ve katılan annelerden fazladır. Tüm yaş gruplarında yer alan anneler arasında ifadeye katılma konusunda kararsız olanların oranı yüksektir ($p>0,05$). Öğrenim düzeyinin yükselmesi ile birlikte söz konusu ifadeye katıldıklarını belirten annelerin oranı artmaktadır ($p<0,05$). Üc.siz. aile işç. konumunda bulunan anneler arasında bu görüşe katılmadıklarını belirtenlerin oranı diğer iki grupta yer alan annelerden düşüktür.

Anneler arasında “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için gerekli olan bilgiyi öğrenmem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılım oranı, katılmama oranından daha yüksektir. Annelerin yaş grupları dikkate alındığında söz konusu ifadeye katılım oranları; her üç yaş grubunda yer alan anneler arasında katılmama oranlarında fazladır. İlköğretim düzeyinde öğrenim anneler arasında bu ifadeye katıldıklarını belirtenlerin oranı en yüksek iken yükseköğrenim düzeyinde eğitim almış anneler arasında en düşüktür ($p<0,05$).

Ücretli-maaşlı çalışanlar arasında ifadeye katıldıklarını belirtenlerin oranının diğer gruplardakinden düşük olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Annelerin kız çocuklarının orta öğretime geçişini sağlamak için imkânlarını kullanmaları gerektiğini düşünenlerin oranın yüksek olduğu saptanmış olup tüm yaş, öğrenim, meslek gruplarında yer alan annelerin bu ifadeye katılanlarının oranı yüksektir.

Araştırma kapsamına alınan annelerin yarısından fazlası “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona özel ders aldırman gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılmaktadır. Yaş, öğrenim, meslek grupları arasında yer alan anneler arasında da “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona özel ders aldırman gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılanların oranı yüksektir ($p>0,05$).

“Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için onu dershaneye göndermem gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona ders ve ödevlerinde destek olmam gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona eğitilmiş olmanın avantajlarını devamlı anlatmam gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona ders çalışması için gerekli ortamı sağlamam gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için onun ders araç gereçlerini temin etmede özen göstermem gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için bilgisayarının olması gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için kendine ait odası olması gerektiğini düşünüyorum”, Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için çalışma masasının olması gerektiğini düşünüyorum” ifadelerine katıldıklarını belirten annelerin oranı yüksektir. Yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları söz konusu olduğunda da bu durum değişmemekte olup ifadeye katıldıklarını belirtenlerin oranı fazladır.

Annelerin yarıdan az fazlası kız çocuklarının orta öğretime devamını sağlamak için ek iş yapması gerektiğini düşünmemektedir. <36 yaş grubunda yer alan, yüksek öğrenim görmüş olan ve Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışan anneler arasında kız çocuklarının orta öğretime devamını sağlamak için ek iş yapmaları gerektiğini düşünmeyenlerin oranı yüksektir.Yaş ve meslek grubu ile “Kız çocuğumun orta öğretimine devamını sağlamak için ek iş yapmam gerektiğini düşünüyorum” ifadesi arasındaki ilişkinin önemsiz ($p>0,05$), öğrenim düzeyi arasındaki ilişkinin önemli ($p<0,05$) olduğu saptanmıştır.

Annelerin hemen hemen tamamı “Kız çocuğumun orta öğretimine devam edebilmesi için ders almasını sağlama konusunda elimden bir şey gelmeyeceğini düşünüyorum” , “Kız çocuğumun orta öğrenimine devam edebilmesi için dershaneye gönderme konusunda hiçbir şey yapamayacağımı düşünüyorum” ifadelerine katılmadıklarını belirtmişlerdir. Söz konusu ifadeler yaş, öğrenim ve meslek durumu açısından incelendiğinde; her üç değişkende de ifadeye katılmayanların oranı yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan annelerin yarıdan fazlası kız çocuklarının orta öğretime devam edebilmesi için ayrıca para biriktirmeleri gerektiğini düşünmemekte. Annelerin yaş, öğrenim düzeyi ve meslek durumları dikkate alındığında da ifadeye katılmadıklarının belirtenlerin oranının yüksek olduğu bulunmuştur.

Araştırmaya alınan anneler arasında “Kız çocuğumun orta öğretimine devam edebilmesi için diğer aile bireylerini ikna etmem gerektiğini düşünüyorum” , “Kız çocuğumun orta öğretimini tamamlamadığı takdirde karşılaşılabileceği olumsuzluklara ilişkin açıklamalar yapmam gerektiğini düşünüyorum” ifadelerine katılanların oranı yüksek olup, her üç değişken söz konusu olduğunda da bu durumun değişmemektedir.

Araştırmaya alınan annelerin yarısından az fazlası kız çocuklarının orta öğretimine devamını sağlayabilmek için devlet veya özel kuruluşlardan maddi

destek almayı planlamaları gerektiğini düşünmedikleri, dörtte birlik bir kısmı ise maddi destek almayı planlamaları gerektiğini düşündükleri, az bir kısmının ise bu konu hakkında kararsız oldukları görülmüştür. Yaş ilerledikçe ifadeye katılmayanların oranı azalmakta, katılanların oranı artmaktadır. Yüksek öğrenim grubunda yer alan anneler arasında katılmayanların oranının diğer öğrenim grubunda yer alanlardan yüksek olduğu tespit edilmiştir. İfadeye katılanların oranı öğrenim düzeyinin yükselmesiyle birlikte azalmaktadır ($p<0,05$). Meslek durumu dikkate alındığında ifadeye katılmayanların oranı Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışanlarda, katılanların oranı Üc.siz. aile işçisi olanlarda yüksektir.

“Kız çocuğumun orta eğitime geçişi için yapılan deneme sınavlarına da katılması gerektiğini düşünüyorum”, “Kız çocuğumun Anadolu Lisesine gitmesi gerektiğini düşünüyorum” ifadelerine annelerin tamamına yakını, “Kız çocuğumun Fen Lisesine gitmesi gerektiğini düşünüyorum” ifadesine de tamamı katılmaktadır. Her üç değişken söz konusu olduğunda da durum değişmemektedir.

Araştırma kapsamına alınan annelerin yarıdan çoğu “Kız çocuğumun tercih edeceği orta öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılmaktadır. Yaş grupları dikkate alındığında; ifadeye katılanların yaşın artmasıyla birlikte yükseldiği görülmüştür. Orta öğretim düzeyinde öğrenim görmüş olanlar ve ücretli- maaşlı çalışan annelerde ifadeye katılanların oranı diğer gruplarda yer alanlardan yüksektir.

Annelerin büyük çoğunluğu kız çocuklarının yüksek öğrenimini kesinlikle tamamlamasının gerekli olduğu görüşündedir. Annelerin yaş grupları ve öğrenim düzeyleri dikkate alındığında söz konusu ifadeye katılım oranları tüm gruplarda yüksektir

Kız çocuğunun yüksek öğrenimini kesinlikle tamamlamasının gerekli olduğunu düşünen annelerin meslek durumları söz konusu olduğunda; ücretli- maaşlı

alışan ve Üc.siz. aile iş. olanların tamamına yakınının, Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes.çalışanların tamamı bu ifadeye katılmaktadır.

Annelerin tamamına yakını kız çocuğunun yerine erkek çocuğunun yüksek öğrenimini tamamlamasının gerekli olduğu görüşüne katılmamaktadır.

Farklı yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları arasında yer allan anneler arasında; ifadeye katılmadıklarını belirtenlerin oranı yüksektir.

“Kız ocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için yüksek öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine annelerin hemen hemen tamamı katılmaktadır. Tüm yaş, öğrenim düzeyi ve meslek grupları arasında yer alan annelerde ifadeye katılanların oranı yüksektir.

Araştırmaya alınan annelerin “Kız ocuğumun tercih edeceği yüksek ğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılma oranı yüksek, katılmayanların ise sadece üçte birlik bir dilimi oluştırmaktadır. Yaşın artmasıyla birlikte ifadeye katılma oranının arttığı, ifadeye katılmama oranının da yine yaşın artması ile azalmakta olduğu belirlenmiştir. Ortaokul düzeyinde öğrenim görmüş ifadeye katılım en yüksektir.

Kız ocuğumun tercih edeceği yüksek ğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum” ifadesine katılma durumu meslek grupları açısından incelendiğinde; ücretli maaşlı çalışan annelerde diğer gruplardan yüksek olduğu, ifadeye katılmayanlarda da Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hesabına çalışanlarda diğer gruplardan yüksek olduğu saptanmıştır.

Araştırma kapsamındaki annelerin kız çocuklarının lisansüstü (master-Doktora) eğitimini de tamamlaması gerektiğini dşnlerin oranı %72,1 iken, kararsız olanların oranı %21,2, tamamlaması gerektiğini düşünmeyenlerin oranı ise %6,7’dir. Yaşın artması ile birlikte annelerin ifadeye katılım oranlarının yükselmekte olduğu saptanmıştır ($p>0,05$). ğrenim düzeyi dikkate alındığında ifadeye katılanların oranının lise düzeyinde öğrenim görmüş annelerde

yüksektir. Annelerin meslekleri söz konusu olduğunda, ifadeye katılanların ücretli- maaşlı çalışan annelerde en yüksek, bunu sırasıyla Mevs.G.işçi + işver.+ kendi hes. çalışanlar ve Üc.siz. aile işçisi olarak çalışanlar izlemektedir.

Araştırmaya alınan annelerin “Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının kendisi için gerekli olduğunu düşünüyorum”, “Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının ailesi için gerekli olduğunu düşünüyorum”, “Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının toplum açısından gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadelerine katılma oranları, katılmama ve kararsız olma oranlarından fazladır. Her üç değişken dikkate alındığında da bu durum değişmemektedir.

Annelerin “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesine katılım oranları incelendiğinde; bu ifadeye annelerin yarısı katılmamaktadır. İfadeye katılanlar%29,1, kararsız olanlar ise %20,6’dır. Konu annelerin yaş gruplarına göre incelendiğinde; ifadeye katılmayanların oranı >43 yaş grubundaki annelerde diğer yaş gruplarındaki annelerden yüksektir. Anneler arasında “Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum” ifadesine katılmayanların oranı ilköğretim, ortaokul, lise, yükseköğretim düzeyinde eğitim görmüş annelerde yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Farklı meslek gruplarında yer alan anneler arasında ifadeye katılmayanların oranı yüksektir.

Annelerin kız çocuklarının örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan araştırma sonuçlarına göre kız çocuklarının ilköğretimden sonraki örgün eğitime kazandırılması için ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlara şu önerilerde bulunulabilir:

Geçmişten günümüze kadar gelen ve hala katı bir şekilde uygulanarak özellikle kadınların topluma katkıda bulunmasını engelleyen birçok kanun ve geleneğin yeniden şekillendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun da ancak eğitimle

olabileceği kaçınılmazdır. Okullarda insan haklarını, kadın haklarını ve çocuk haklarını temel alan, bunların uygulanışına ve elde edilecek kazanımlarına ilişkin örnekler veren dersler müfredata dâhil edilmelidir. Bunun yanı sıra; anne-baba ve gençlerin eğitiminin ele alındığı çok amaçlı toplum merkezleri açılarak yaygınlaştırılabilir. Bu merkezler daha çok yoksul ve dezavantajlı kesimlere hizmet verilebilir.

Çocuklar toplumun beklediği roller doğrultusunda yetiştirilirken; kız çocuklarının da değerli olduğu ve topluma iş gücü olarak katkıda bulunmalarının gerekliliği bunun da ancak eğitim yolu ile sağlanabileceği konusunda okul müfredatlarında, okullardaki aile eğitim seminerlerinde, halk eğitim programlarında, anne-baba eğitim programlarında vurgulanmalar sağlanabilir.

Toplumun kadınlar ve erkeklerden oluşan rolleri tümüyle birbirinden ayrı olan iki farklı gruptan değil de bireylerden oluştuğu görüşü bu şekilde benimsetilmesinde yararlı olacaktır.

Kız çocuklarının eğitime ilişkin olarak geleneksel düşünceleri çağımızın yenilikleri ile bağdaştırarak eski ve yeni değerlerin harmanlanmasını sağlayacak eğitim programları tüm eğitim kademelerinde görevlilerce vurgulanabilir.

Ailelerin bu konuda bilinçli davranabilmeleri için halk eğitimde açılan aile eğitim seminerlerine katılmak suretiyle daha fazla bilinçlendirilebilir.

Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumlarında müfredat, kitaplar ve görevliler arıcılığı ile gerek öğrencilere gerekse ailelere konu ile ilgili eğitimler verilebilir.

Sivil Toplum Kuruluşlarının kız çocuklarının eğitimi ve eşitliği ile ilgili yürüttükleri çalışmalar kitle iletişim araçları vasıtası ile topluma/halka duyurularak eğitimin öneminin vurgulanması sağlanabilir.

Ailelerin kız çocuklarını okutmaları için sağlanacak maddi destekler arttırılıp, belediye ve halk eğitim kuruluşlarında part-time da olsa istihdam edilmeleri sağlanabilir.

Bu araştırma sadece Ankara ili Keçiören ilçesini kapsamakta olduğundan yapılacak çalışmalarda Türkiye çapında daha geniş bir örnekleme uygulaması yapılabilir.

Ayrıca bu şekilde annelerle birlikte babaların da kız çocuklarının ilköğretimden sonraki örgün eğitim yaşantılarına ilişkin tutumları değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- ABU-SAAD, İ. ve Diğerleri(1998). “Bedouin Arab Mothers’ Aspirations for Their Children's Education”. *International Journal of Educational Development*. Vol. 18, No.4, s. 347-359.
- AFZAL, A., MAAN,A.A.,REHMAN, S., TABASAM,N. (2005). Socio-Cultral Factors Influencing “Mothers Attitude Towards Their Daughters” Education in Rural Faisalabad”. *Pakistan Journal of Social Sciences*. Vol.3, No.2, s.368-370.
- AKYÜZ, Y. (1993). *Türk Eğitim Tarihi* (Başlangıçtan 1933’e). (Dördüncü Baskı). Kültür Koleji Yayınları 2. İstanbul: Bayrak Matbaası.
- ANON.(1998). *Türkiye’de Kadının Eğitimi*. Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesi: Ankara
- ANSELL, N. (2002). “Secondary Education Reform in Lesotho and Zimbabwe and Needs of Rural Girls: *Pronouncements, Policy and Practice*” *Comparative Education*, Volume.38, No.1 February, s. 91-112.
- BENER Ö. (2002). “Kadın Eğitiminin Önemi”. *Aile Yaşantısı Eğitimi I*. (Ed: Özgün Bener). Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu -Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Bölümü. Ankara: THK Basımevi.
- BENER Ö. (2003). “ Kız Çocukları ve Kadının Eğitimi”. *Aile Yaşantısı Eğitimi II*. (Ed: Özgün Bener). Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu –Hacettepe Üniversitesi Ev Ekonomisi Bölümü. Ankara: THK Basımevi
- BENER, Ö.(2009). *”Kadın ve Eğitimi”* Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bil. Fakültesi, Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü, Altıncıoğlu Matbaası, Ankara.

ÇELİK, D.(2008). “Köşe Yazılarının Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi,” Ankara Üniversitesi Eğit. Bil. Enst. Eğit. Bil. ABD: Halk Eğitimi Programı Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

ÇELİK, Y. (2003).“Ana-Baba Eğitimi” *Öğretmen Dünyası*, sayı:277

CHAUDRY, P. (1995). *Women’s Education in India*. New Delhi: Har–anand, 1995.

DAVID, E. Bloom and WESTON, M. (2004). Essay: “Girls’ Education in Developing Countries”: Mind the Map. September 4th, 2004. Erişim tarihi, 30.05.2010. http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_academies/acdscien/documents/newpdf/es28.pdf

DPT. (2007). 9. Beş Yıllık Kalkınma Planı, 2001-2013.Ankara

ERTUĞRUL, H.(2002). *Çocuk Eğitiminde Yeni Teknikler*, Timaş Yayınları,3. Baskı

GÖNENÇ, M.,AYHAN, N., BAKIR,A. (2002). “Kız Çocuklarının Eğitiminin Engellenmesi ve Ev İşlerinde Çalıştırılması”. Türkiye de Çalışan Çocuklar Semineri, 29–31 Mayıs 2001, DİE Yayın No. 2534. s.257-276. Ankara: DİE Matbaası.

HABLEMİTOĞLU, Ş.(2004). *Toplumsal Cinsiyet Yazıları*, “Kadına Dair Birkaç Söz” Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul.

HARI, P. (2008). “Parental Attitudes Towards Girls’ Academic Abilities” Erişim tarihi,25.03.2010.<http://www.unesco.org/education/educprog/ste/procets/girls%20africa/femsa/femsa6.html>.

- HUSSAIN,S.,ZAKARIA, M., HASSAN, y., MUKHTAR,Y., AEI, S. (2003). Parents Attitudes Towards the Education of Their Daughters: A Case Study of Faisalabad-Pakistan. *International Journal of Agriculture and Biology*. Vol.1560-8530, No.3, s.306-307.
- KADIN DESTEK VE OKUMA EĞİTİMLERİ.(2008). Erişim Tarihi, 14.12.2009. http://www.acev.org/egitim/kadin_destek.asp.
- KAĞITÇIBAŞI, Ç. (1999). Yeni İnsan ve İnsanlar, 10. Baskı Evrim Yayınevi, İstanbul.
- KARGIN, T. (2004). “Kaynaştırma: Tanımı, Gelişimi ve İlkeleri”. Ankara Üniversitesi *Eğit. Bil. Fak. Özel Eğitim Dergisi*. Sayı. 5, No. 2, s.1-13
- KIRKPINAR, L. (2001). *Türkiye’de Toplumsal Değişme ve Kadın*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. Kocatürk,
- LAWAL, B. (2003). “*Categorical Data Analysis with SAS and SPSS Applications*”
- MEB. (2009). Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği: Erişim tarihi, 30.08.2010 31.07.2009/27305 Resmi Gazete. <http://www.meb.gov.tr/mevzuat>.
- MERCAN, P. (2010). *Perceptions of Parents Regarding Girls Education Sivas Case (Velilerin Kız Çocuklarının Eğitimine İlişkin Görüşleri* ODTÜ Eğitim Bil. Yüksek Lisans Tezi.). Erişim tarihi, 15.05.2011. <http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12612208/index>.
- MİSER, R. (2000). Topluluk Katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları* EBD No: 183. Sf:26 Ankara
- NAVARA, L. (1996). *Tapınağın Öbür Yüzü*, Varlık Yayınları, İstanbul.

NADA, P.(2007). "Education of Parents and Attitude Towards School of Their Daughters and Sons" *Journal of the Institute for Educational Research* Vol. 41, No.1, s. 76-99.

OTARAN, N. , SAYIN,A. , GÜVEN,F. , GÜRKAYNAK,İ. , ATAKUL,S. (2003). *Kız Çocuklarının Okullaşması İçin Yapabileceklerimiz Var*. Ankara: UNICEF.

ÖSYM İSTATİSTİKLERİ (2010-2011). Erişim tarihi 29.04.2012
<http://www.osym.gov.tr/dosya/1-58243/h/e1ogrencisayozettablosu.xls>

RİCCO,R., SABET, S., CLOUGH, C. (2009). College Mothers in Dual Roles of Student and Parent:" Implications for Their Children's Attitudes toward School". *Merrill-Palmer Quarterly*. Vol. 55, No. 1, s. 79-110.

RAFIQUE, M., YASMIN, s., MALIK, N. (2002). "A Study of The Mothers' Attitude Towards Their Daughter Education in low Income Families of Gujranwala City". *Pakistan Journal of Applied Science*. Vol.2, No.5, s. 558-559.

RAJ, M.(1982). "Women, Work and Science in India." In *Women's Education in the Third World: Comparative Perspectives*. Albany: State University of New York Press, 1982.

SAYAN, S. (2007). "Kızların Okul Yaşantılarına İlişkin Nitel bir Araştırma". Ankara Üniv. Eğit. Bil. Enst. Eğt. Bil. ABD. Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

ŞİRE, G.G. (2009). "*Lise Eğitime Devam Eden Kırsal Gençlik ve Toplumsal Cinsiyet*": Adana İli Örneği. Çukurova Üniv. Fen Bil. Enst. Tarım Ekonomisi Böl. Tarım Eko ABD. Adana.

- TAVŞANCIL, E. (2006). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- T.C. BAŞBAKANLIK A.A.K. (1995). *Ailede Çocuk Eğitimi Araştırması*. Bizim Büro Basımevi, Ankara.
- T.C. BAŞBAKANLIK KSSGM (1998). *Cumhuriyet'in 75. Yılında Türkiye'de Kadının Durumu*. Ankara: TAKAV Matbaacılık Yayıncılık A.Ş.
- T.C. BAŞBAKANLIK KSSGM (1998). 1995 yılında Pekinde Gerçekleşen IV. Dünya Kadın Konferansı Sonuçlarının Uygulanması ve İzlenmesine İlişkin Ulusal Eylem Planı. Ankara.
- T.C. BAŞBAKANLIK KSSGM (2008). Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı 2008–2013. Ankara: Fera Ofset.
- T.C. BAŞBAKANLIK KSSGM (2003). Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesine (CEDAW) Sunulan 4. ve 5. Birleştirilmiş Dönemsel Ülke Raporu, Haziran 2003. Ankara.
- TUİK EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ (2009). Erişim tarihi 09.12.2009
<http://www.tuik.gov.tr>
- TUİK EĞİTİM İSTATİSTİKLERİ (2010–2011). Erişim tarihi 09.02.2011
<http://www.tuik.gov.tr>
- UNICEF.(2004). Dünya Çocuklarının Durumu. Ankara: UNICEF Türkiye Temsilciliği.
- UNICEF.(2005). *Çocuklar İçin İlerleme*, Sayı 2, Nisan 2005: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (3).

YALIN, A. , LEVENT, B. , EROĞLU, Ç. , CERRAH, N. , SUNDUR, Y. (2004).
Haydi, Kızlar Öğretmen El Kitabı. Ankara: UNICEF.

ZHANG, Y., KAO, G., HANNUM, E. (2004). "Educational Aspirations for Their
Children". Comparative Education Review. Vol.51, No.2, s. 131-157.

EKLER

Ek 1: Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarının İncelenmesi İle İlgili Araştırma Formu

Hacettepe Üniversitesi Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü

Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumlarının İncelenmesi İle İlgili Bilgi Formu

Tarih/...../ 2010

Katılımcı No:

I- GENEL BİLGİLER

1- Annenin yaşı (.....)

2- Babanın yaşı (.....)

3- Ailedeki çocuk sayısı

a-) 1

b-) 2

c-) 3

d-) 4 ve üzeri

4- Öğrenim durumu

Öğrenim Düzeyleri	Anne	Baba
Okuma yazma bilmeyen		
Okur- yazar, mezun değil		
İlkokul		
İlköğretim		
Ortaokul		
Orta dengi meslek okulu		
Lise		
Lise dengi meslek okulu		
Yüksek öğretim		

5- Çalışma Durumu

Çalışma Durumu	Anne	Baba
Çalışıyor		
Çalışmıyor		
Diğer (açıklayınız)		

6- Anne ve Babanın Mesleği

Meslekler	Anne	Baba
Ücretli veya maaşlı		
Mevsimlik-geçici		
İşveren		
Kendi hesabına		
Ücretsiz aile işçisi (ev hanımı)		

7- Herhangi bir SGK'na bağlı mısınız?

	Anne
Hayır, değiliz	
Bağ-kur	
Emekli Sandığı	
SSK	
Özel Sigorta	
Diğer (açıklayınız)	

8- Anneye göre ailenin gelir düzeyi

Düşük gelir düzeyi	
Orta altı gelir düzeyi	
Orta gelir düzeyi	
Orta üstü gelir düzeyi	
Yüksek gelir düzeyi	

II – Annelerin Kız Çocuklarının Örgün Eğitim Yaşantılarına İlişkin Tutumları İle İlgili Bilgiler

9- Aşağıda yer alan ifadeleri Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum şeklinde cevaplandırınız.

	Tutumları belirlemeye yönelik ifadeler	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
1	Kız çocuğumun ilköğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum.			
2	Kız çocuğumun ev işlerinde bana yardımcı olması ve kardeşlerine bakması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum			
3	Kız çocuğumun aileye maddi destek olması gerektiğinden orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum			
4	Aile bireylerinin izin vermemesinden dolayı kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum			
5	Kız çocuğumun okula ilgi duymamasından dolayı orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum			
6	Ekonomik olanaklarımız yeterli olmadığından kız çocuğumun orta öğretime devam etmesinin gerekmediğini düşünüyorum			
7	Kız çocuğumun orta öğretimi tamamlamasının yeterli olacağını düşünüyorum			
8	Kız çocuğumun orta öğretimini kesinlikle tamamlaması gerektiğini düşünüyorum			

	Tutumları belirlemeye yönelik ifadeler	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
9	Kız çocuğumun yerine erkek çocuğumun orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum			
10	Kız çocuğumun evleneceği için orta öğretimini tamamlamasına gerek olmadığını düşünüyorum			
11	Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için orta öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum			
12	Kız çocuğumun orta öğretime geçişi için gerekli koşullara ilişkin yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum			
13	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için gerekli olan bilgiyi öğrenmem gerektiğini düşünüyorum			
14	Kız çocuğumun şu anda orta öğretime geçişini sağlamak için imkânlarımızı kullanmam gerektiğini düşünüyorum			
15	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona özel ders aldırmam gerektiğini düşünüyorum			
16	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için onu dershaneye göndermem gerektiğini düşünüyorum			
17	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona ders ve ödevlerinde destek olmam gerektiğini düşünüyorum			
18	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona eğitilmiş olmanın avantajlarını devamlı anlatmam gerektiğini düşünüyorum			
19	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için ona ders çalışması için gerekli ortamı sağlamam gerektiğini düşünüyorum			
20	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için onun ders araç gereçlerini temin etmede özen göstermem gerektiğini düşünüyorum			
21	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için bilgisayarının olması gerektiğini düşünüyorum			
22	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için kendine ait odası olması gerektiğini düşünüyorum			
23	Kız çocuğumun orta öğretime geçişini sağlamak için çalışma masasının olması gerektiğini düşünüyorum			
24	Kız çocuğumun orta öğretime devamını sağlamak için ek iş yapmam gerektiğini düşünüyorum			
25	Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için ders almasını sağlama konusunda elimden bir şey gelmeyeceğini düşünüyorum			
26	Kız çocuğumun orta öğrenimine devam edebilmesi için dershaneye gönderme konusunda hiçbir şey yapamayacağımı düşünüyorum			
27	Kız çocuğumun orta öğretime devam edebilmesi için ayrıca para biriktirmem gerektiğini düşünüyorum			

	Tutumları belirlemeye yönelik ifadeler	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
28	Kız çocuğumun orta öğretimine devam edebilmesi için diğer aile bireylerini ikna etmem gerektiğini düşünüyorum			
29	Kız çocuğumun orta öğretimini tamamlamadığı takdirde karşılaşılabileceği olumsuzluklara ilişkin açıklamalar yapmam gerektiğini düşünüyorum			
30	Kız çocuğumun orta öğretimine devamını sağlayabilmek için devlet veya özel kuruluşlardan maddi destek almayı planlamam gerektiğini düşünüyorum			
31	Kız çocuğumun orta öğretime geçiş için yapılan deneme sınavlarına da katılması gerektiğini düşünüyorum			
32	Kız çocuğumun Anadolu Lisesine gitmesinin gerektiğini düşünüyorum			
33	Kız çocuğumun Fen Lisesine gitmesinin gerektiğini düşünüyorum			
34	Kız çocuğumun tercih edeceği orta öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum.			
35	Kız çocuğumun yüksek öğrenimini kesinlikle tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum.			
36	Kız çocuğumun yerine erkek çocuğumun yüksek öğrenimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum			
37	Kız çocuğumun yüksek öğretimde sağlık ile ilgili (tıp, diş, ecza v.b)bölmelere gitmesinin gerektiğini düşünüyorum			
38	Kız çocuğumun yüksek öğretimde fen ile ilgili (mühendislik, mimarlık v.b)bölmelere gitmesinin gerektiğini düşünüyorum			
39	Kız çocuğumun yüksek öğretimde sosyal ile ilgili (iktisat, edebiyat, sosyoloji v.b)bölmelere gitmesinin gerektiğini düşünüyorum			
40	Kız çocuğumun yüksek öğretimde eğitim fakültesine (öğretmenlik, psikoloji v.b)bölmelere gitmesinin gerektiğini düşünüyorum			
41	Kız çocuğumun daha iyi bir evlilik yapabilmesi için yüksek öğretimini tamamlamasının gerekli olduğunu düşünüyorum			
42	Kız çocuğumun tercih edeceği yüksek öğretim kurumunu desteklemem gerektiğini düşünüyorum			
43	Kız çocuğum lisansüstü (mastır-Doktora) eğitimini de tamamlaması gerektiğini düşünüyorum			
44	Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının kendisi için gerekli olduğunu düşünüyorum			
45	Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının ailesi için gerekli olduğunu düşünüyorum			
46	Kız çocuğumun tüm eğitim kademelerini tamamlamasının toplum açısından gerekli olduğunu düşünüyorum			
47	Tüm eğitim kademelerini tamamlama konusunda erkek çocuklara kızlardan daha çok imkân tanındığını düşünüyorum			